

Effectiviteit re-integratievoorzieningen gemeente Gilze en Rijen

Eindrapport

Opdrachtgever: Gemeente Gilze en Rijen

Peter van Nes (Iroko)
Elisa de Vleeschouwer (SEOR)
Kees Zandvliet (SEOR)

15 april 2021

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting	4
1 Inleiding, doelstelling, vraagstelling en resultaat	13
1.1 Inleiding	13
1.2 Doelstelling	13
1.3 Vraagstelling	13
1.4 Leeswijzer	14
1.5 Aanpak	15
2 Beleid en beschikbare re-integratievoorzieningen	16
2.1 Inleiding	16
2.2 Het beleid van de gemeente en beschikbare voorzieningen	16
2.3 Beschikbare voorzieningen, totaal en per doelgroep	19
2.4 Inkoop voorzieningen	19
2.5 Belangrijke veranderingen in de beschikbare voorzieningen	20
2.6 Welke typen voorzieningen worden gemist?	21
3 Mate van inzet van de voorzieningen	22
3.1 Inleiding	22
3.2 Inzet van voorzieningen op basis van de registratie in de Suite	22
3.3 Beeld vanuit de interviews	23
3.4 Inzet voorzieningen per deelgroep	23
4 Bruto effecten van de re-integratievoorzieningen	26
4.1 Inleiding	26
4.2 Ontwikkelingen Gilze en Rijen versus ontwikkelingen in vergelijkbare gemeenten	26
4.3 Doelen Nota Re-integratie & Participatie 2015	27
4.4 Bruto effecten re-integratievoorzieningen	27
4.5 Samenvatting	32
5 Netto effectiviteit re-integratievoorzieningen	34
5.1 Inleiding	34
5.2 Netto effectiviteit volgens uitvoerders	34
5.3 Netto effectiviteit volgens de analyses	35
6 Kosten van re-integratie	38
6.1 Inleiding	38
6.2 Kennis over kosten bij consultants	38
6.3 Totaalbeeld kosten (2017 – 2020)	39
6.4 Kosteneffectiviteit	40
7 Succesfactoren en organisatie uitvoering	43

7.1	Succesfactoren	43
7.2	Bijdrage organisatie uitvoering Sociaal Domein aan succesvolle inzet re-integratievoorzieningen	43
7.3	Verbeterpunten	44
Bijlage 1: Re-integratievoorzieningen gemeente Gilze en Rijen, doel en doelgroep		47
Bijlage 2: Ontwikkelingen gemeente Gilze en Rijen vergeleken.....		50
Bijlage 3: Bruto-effectiviteit		56
Bijlage 4: Analyses netto-effectiviteit		57
Bijlage 5: Kosten re-integratie gemeente Gilze en Rijen		62

Managementsamenvatting

Inleiding

De gemeente Gilze en Rijen investeert veel in re-integratievoorzieningen waarmee inwoners worden ondersteund om een zinvolle dagbesteding te vinden. Mede daarom bestaat er behoefte aan meer inzicht in de besteding van middelen en de effecten van de re-integratievoorzieningen. Het college van B&W heeft besloten tot een onderzoek als bedoeld in artikel 213a Gemeentewet. Iroko en SEOR hebben het onderzoek uitgevoerd. De vragen van het college hebben kort gezegd betrekking op de beschikbaarheid en inzet van re-integratievoorzieningen, de effectiviteit en kosten van de re-integratievoorzieningen en de mate waarin de organisatie van het sociaal domein bijdraagt aan de succesvolle inzet van de voorzieningen.

Aanpak onderzoek

De volgende onderzoeksactiviteiten zijn verricht: de analyse van documenten en gegevens van de gemeente, de analyse van statistische gegevens van het CBS en gegevens uit het verdeelmodel Gebundelde Uitkering Participatiewet (GUP), interviews met betrokkenen - management, beleid en uitvoering - binnen de ABG-organisatie en een econometrische analyse van individuele data van inwoners van de gemeente Gilze en Rijen die sinds 2017 een bijstandsuitkering hebben ontvangen en daaraan gekoppelde micro-data van het CBS.

Leeswijzer samenvatting

In deze samenvatting ligt de focus op het geven van korte antwoorden op de onderzoeksvragen.

Vraag: Welke re-integratievoorzieningen zijn beschikbaar per doelgroep?

De nota Re-integratie en Participatie 2015 van de gemeente Gilze en Rijen geeft de uitgangspunten en doelen voor de re-integratie van mensen met een bijstandsuitkering. In de uitvoering wordt aangegeven dat duidelijke operationele doelstellingen of targets ontbreken.

Het aanbod van re-integratievoorzieningen van de gemeente Gilze en Rijen is weergegeven in de Verzamelbeleidsregels 2019.

a. S
b. Bemiddeling naar maatschappelijke participatie
c. Scholing
d. Werkervaringsplaats
e. Proefplaatsing
f. Beschut werk
g. Persoonlijke ondersteuning of jobcoach
h. Participatieplaats
i. Sociale activering
j. Nazorg
k. Loonkostensubsidie
l. Stimuleringspremie
m. Flex-constructie
n. Werkplekaanpassingen
o. Onkostenvergoeding
p. Vergoeding voor kosten van kinderopvang

De Verzamelbeleidsregels 2019 benoemt 16 voorzieningen (zie hiernaast) en de voorwaarden voor toepassing, het doel en de doelgroep per voorziening worden weergegeven.

De doelgroep van de voorziening wordt meestal niet gedefinieerd in termen van kenmerken als leeftijd, opleidingsniveau en/of migratieachtergrond. Doorslaggevend is of een klant de voorziening nodig heeft om stappen op de participatieladder te maken dan wel (duurzaam) werk te vinden en uit te stromen uit de uitkering. Er bestaan wel enkele specifieke voorzieningen voor mensen met een arbeidsbeperking en regionaal voor statushouders en jongeren.

De re-integratieconsulenten zijn wel naar doelgroep georganiseerd: jongeren,

statushouders, 27-plus en Talent2Work (gericht op matching en dienstverlening aan werkgevers).

Door de re-integratieconsulenten wordt aangegeven dat instrumenten worden gemist waarbij de consulent de klanten zeer regelmatig ziet en ontmoet (zoals bij de werkstraat het geval was). Ook voorzieningen gericht op sporten/lichaamsbeweging worden gemist. Verder zouden consulenten graag zien dat er meer en meer verschillende typen lokale werkgevers zijn waar kandidaten snel kunnen worden geplaatst op een werkervaringsplaats of proefplaatsing.

Vraag: in welke mate worden deze voorzieningen ingezet, totaal en per doelgroep?¹

Volgens de registratie van de gemeente Gilze en Rijen zijn in de periode 2017 – 2020 de volgende voorzieningen het meest ingezet: begeleiding door re-integratiemedewerker, begeleiding naar werk, begeleiding naar vrijwilligerswerk, sociale activering, faciliterende voorzieningen (onkostenvergoedingen, kinderopvang, etc.) en inburgeringsvoorzieningen. Naast re-integratievoorzieningen worden voor inwoners in de doelgroep Participatiewet ook in toenemende mate zorgtrajecten ingezet. In de tijd gezien neemt vooral de inzet van begeleiding naar werk, de begeleiding naar vrijwilligerswerk, gesubsidieerd werk, diagnose/onderzoek, scholing, jobcoaching en nazorg toe.

Naar deelgroep blijkt onder andere dat:

- Voor inwoners tot en met 55 jaar relatief vaak een voorziening wordt ingezet. Inwoners ouder dan 55 jaar krijgen minder vaak een voorziening en er wordt bij deze deelgroep minder vaak ingezet op betaald werk en meer op vrijwilligerswerk.
- Mensen met een migratieachtergrond hebben relatief vaak een voorziening (vooral inburgering en begeleiding re-integratiemedewerker).
- Het type activiteit sluit aan bij trede op de participatieladder: begeleiding naar werk vooral vanaf trede 4, sociale activering vaker voor trede 3/4, groeituin voor trede 4, etcetera. Inwoners op lagere tredes krijgen vaker begeleiding van een re-integratiemedewerker en meer zorgtrajecten
- Voor inwoners die langer in de uitkering verblijven, worden wat vaker voorzieningen ingezet (vooral sociale activering, begeleiding door re-integratiemedewerker en begeleiding naar vrijwilligerswerk).

Vraag: wat is de effectiviteit van de voorzieningen in termen van vinden van betaald werk, uitstroom uit de uitkering en stijging op de participatieladder?

Specifieke artikel 213a onderzoeksvragen:

- De mate waarin de inzet van re-integratieinstrumenten per doelgroep bijdraagt aan het voorkomen van een langdurig beroep op de bijstand;
- De mate waarin de instrumenten in termen van stijging op de participatieladder of mate van uitstroom uit de bijstand bijdragen aan de realisatie van de vastgestelde beleidsdoelstellingen.

¹ Bij de analyses van de inzet en de effectiviteit van de voorzieningen zijn inwoners die in 2020 Tozo hebben aangevraagd buiten beschouwing gelaten. Voor hen zijn nauwelijks voorzieningen ingezet en zij hebben beroep gedaan op tijdelijke ondersteuning vanwege Covid-19.

Ontwikkelingen Gilze en Rijen in perspectief

Er is eerst overkoepelend een analyse gemaakt van de ontwikkelingen in Gilze en Rijen ten opzichte van enkele vergelijkbare gemeenten in Noord-Brabant. De belangrijkste conclusies zijn dat:

- Het in Gilze en Rijen na 2017 relatief beter gaat met de ontwikkeling van het aantal bijstandsgerechtigden t.o.v. de ontwikkeling in de vergelijkingsgemeenten.
- De gemeente Gilze en Rijen structureel een relatief hoog bijstandsniveau kent. Dit blijkt uit het verdeelmodel GUP. Belangrijkste reden hiervoor is dat Gilze en Rijen een hoger aandeel huishoudens (dan de vergelijkingsgemeenten) kent die op zichzelf een relatief hoge kans op bijstand hebben.
- Het werkelijke aantal bijstandsuitkeringen in Gilze en Rijen is bovendien hoger dan voorspeld door het verdeelmodel GUP. Maar ook hiervoor geldt dat het verschil de laatste jaren afneemt.

Deze uitkomsten wijzen er op dat de laatste jaren door de gemeente Gilze en Rijen een passende (of goede) richting is gevonden bij de ondersteuning van inwoners op het gebied van werk.

Dit blijkt ook uit een cijfermatige vingeroefening in het kader van de 'regionale bundeling middelen'. Hieruit blijkt dat het aantal plaatsingen van inwoners uit Gilze en Rijen uitgedrukt als percentage van het aantal uitkeringsgerechtigden in 2020 hoog is ten opzichte van andere gemeenten in de arbeidsmarktregio.

Bruto effecten van re-integratievoorzieningen

Bruto effecten: in hoeverre inwoners tijdens of na de inzet van een re-integratievoorziening betaald werk hebben gevonden, uit de uitkering zijn gestroomd en/of gestegen zijn op de participatieladder.

De vastgestelde beleidsdoelstellingen van de gemeente Gilze en Rijen zijn niet meteen duidelijk. De nota Re-integratie en Participatie 2015 geeft vier doelen, waarvan er twee geen doel zijn maar een middel. Blijven over als doelen:

- Iedere uitkeringsgerechtigde met perspectief op werk (trede 5 of 6 op participatieladder) stroomt binnen een jaar uit naar werk.
- In Gilze en Rijen is er geen werkloosheid onder jongeren.

In de periode 2017 – 2020 is 50% van de klanten op trede 5 of 6 binnen een jaar nadat zij op deze trede zijn geplaatst uitgestroomd naar werk. In de onderzoeksperiode hebben 200 jongeren tot 27 jaar gedurende een kortere of langere periode een bijstandsuitkering ontvangen. Er kan dus worden geconstateerd dat beide doelstellingen niet volledig zijn gerealiseerd. De vraag kan overigens worden gesteld hoe realistisch de doelen waren.

Bij de bruto effecten van de inzet van de voorzieningen (zie tabel S1) is het volgende vast te stellen:

- Het percentage klanten dat tijdens of na de inzet van de voorziening betaald werk vindt is relatief hoog (hoger dan 50%) voor inloopspreekuur, begeleiding naar werk en werkervaring. Deze voorzieningen worden ook vooral ingezet voor klanten die al dichterbij de arbeidsmarkt aan zitten.
- Deze voorzieningen kennen ook een relatief hoog percentage klanten dat uitstroomt uit de uitkering.

- Gesubsidieerd werk en jobcoaching kennen ook relatief hoge percentages baanvinders en uitstroom uit de uitkering: bij beide voorzieningen is vrijwel per definitie sprake van een baan en dus vaak van uitstroom uit de uitkering.
- Het bruto effect van scholing is bij uitstroom uit de uitkering hoger dan bij het vinden van betaald werk.
- Voorzieningen als de groeituin, inburgering en sociale activering (met relatief kleine bruto effecten wat betreft baan vinden en uitstroom uit de uitkering) leiden er wel relatief vaak toe dat mensen een opwaartse beweging maken op de Participatieladder. Deze voorzieningen hebben dus in relatief veel gevallen het beoogde resultaat.

Tabel S1 *Bruto effecten re-integratievoorzieningen (hoog, middel, laag) uitgesplitst naar baan vinden, uitstromen uit uitkering en stijgen op Participatieladder*

	Betaalde baan	Uitstroom uitkering	Stijging Participatieladder
Groot bruto effect	Inloopsprekuren Begeleiding naar werk Werkervaring Gesubsidieerd werk Jobcoaching	Inloopsprekuren Begeleiding naar werk Werkervaring Scholing Gesubsidieerd werk Jobcoaching	Nazorg Groeituin Gesubsidieerd werk Inburgering Sociale activering Faciliterende voorzieningen
Middengroep	Faciliterende voorzieningen Scholing Sociale activering	Begeleiding re-integratiemdw Faciliterende voorzieningen Sociale activering	Begeleiding naar werk Jobcoaching Scholing Tegenprestatie Werkervaring
Klein bruto effect	Begeleiding vrijwilligerswerk Begeleiding re-integratiemdw Groeituin Inburgering	Begeleiding vrijwilligerswerk Groeituin Inburgering	Begeleiding vrijwilligerswerk Begeleiding re-integratiemdw Diagnose/onderzoek Inloopsprekuren Zorgtrajecten

Netto-effecten van re-integratievoorzieningen

Netto effecten: de mate waarin de bruto effecten dankzij de inzet van de voorziening zijn gerealiseerd.

Er zijn econometrische analyses uitgevoerd op (anonieme) individuele data die door het CBS zijn gekoppeld met micro data van het CBS.

Omdat bijna iedereen een re-integratievoorziening krijgt en vooral begeleiding door een re-integratiemedewerker, zijn de analyses uitgevoerd zonder de begeleiding door een re-integratiemedewerker en zorgtrajecten. We onderscheiden daarbij klanten die een aanvullende voorziening hebben gekregen t.o.v. begeleiding door een re-integratiemedewerker en/of een zorgtraject. De uitkomsten geven een indicatie dat de inzet van aanvullende voorzieningen een positief effect heeft op de uitstroom uit de uitkering, het vinden van een baan en een stijging op de participatieladder. Het effect op het vinden van een baan is significant en het effect op de kans op uitstroom is licht significant. Indicatief vergroot de inzet van een aanvullende voorziening de kans op het vinden van een baan met 66% en de kans op uitstroom uit de uitkering met 30%². Omdat daarbij kanttekeningen zijn te maken, moeten de uitkomsten met de nodige voorzichtigheid worden geïnterpreteerd.

² Hierbij moet worden bedacht dat de kans op uitstroom uit de uitkering niet zo hoog is. Wanneer de 'normale' kans op uitstroom bijvoorbeeld 25% zou zijn, betekent de factor 1,30 dat de kans met de inzet van een aanvullende

Vervolgens zijn de verschillende aanvullende voorzieningen met elkaar vergeleken.³ Ook deze uitkomsten moeten als indicatief worden gezien.

Uit tabel S2 komt naar voren dat begeleiding naar werk, faciliterende voorzieningen (zoals kinderopvang en onkostenvergoedingen) en het inloopspreekuur, gecorrigeerd voor kenmerken van de inwoners, de meeste kans geven op het vinden van een baan. Begeleiding naar werk, scholing en het inloopspreekuur geven de meeste kans op uitstroom uit de uitkering.

De groeituin lijkt juist een negatief effect te hebben op het vinden van een baan. Dit effect is echter licht significant. Sociale activering vergroot de kans van een stijging op de participatieladder. Inburgering en scholing hebben eveneens een positief effect op de kans om te stijgen op de participatieladder.

Deze uitkomsten corresponderen in het algemeen vrij goed met de weergegeven verschillen in bruto-effecten van de verschillende voorzieningen.

Wat betreft de groeituin moet verder worden opgemerkt dat, en dat geldt ook voor sociale activering, dat het een zinvolle dagbesteding kan geven aan mensen die geen stappen kunnen maken naar betaald werk en/of uitstroom uit de uitkering. Ook kan de groeituin een goed instrument zijn voor screening/diagnose van deelnemers voor vervolgttrajecten. Verder kunnen de activiteiten van mensen op de groeituin leiden tot besparingen op andere maatschappelijke kosten. Dit laatste is binnen dit onderzoek niet vast te stellen. Ook moet worden bedacht dat de groeituin zich heeft doorontwikkeld en dat de aanpak de laatste paar jaar veranderd is. Dit komt mogelijk nog niet helemaal tot uiting in de resultaten van de analyses.

Tabel S2 *Indicatie voor netto-effectiviteit van de verschillende voorzieningen*

Voorziening	Kans op stijging participatieladder	Kans op het vinden van een baan	Kans op uitstroom uit de uitkering
<i>Begeleiding naar vrijwilligerswerk</i>			
<i>Begeleiding naar werk</i>		+	+
<i>Faciliterende voorzieningen</i>		+	
<i>Groeituin</i>		(-)	
<i>Inburgering</i>	+		
<i>Inloopspreekuur</i>		+	+
<i>Scholing</i>	+		+
<i>Sociale activering</i>	+		
<i>Werkervaring</i>			

+ en - is significant op 5%-niveau, (+) en (-) is significant op 10%-niveau

voorziening ongeveer 33% (1,30 maal 25%) is. Een toename van 8 procentpunten. De normale kans op het vinden van een baan is voor mensen in de bijstand veelal nog lager dan de kans op uitstroom.

³ Met uitzondering van loonkostensubsidie en jobcoaching, omdat dit per definitie wordt gecombineerd met een baan

Vraag: Wat zijn de kosten voor de inzet van deze voorzieningen, totaal en per doelgroep?

Specifieke artikel 213a onderzoeksvraag:

- De mate waarin de kosten zich verhouden tot de stijging op de participatieladder of uitstroom uit de bijstand.

Kosten

Er is een uitgebreide analyse gemaakt van de kosten van de inzet van re-integratie. Hieruit komt een volgend beeld, totaal en per type voorziening:

Type voorziening	2017	2018	2019	2020
Begeleiding re-integratieconsulent ABG	390.836	509.981	583.161	548.339
De groeituin	102.097	106.271	119.463	119.018
Begeleiding door derden (extern)	174.205	123.834	232.173	179.001
Onkostenvergoeding	45.425	39.471	35.801	16.359
Scholing - extern	15.619	22.598	19.545	5.747
Diagnose/onderzoek - extern	4.837	16.871	27.021	25.192
Kinderopvang	1.347	9.789	12.215	4.923
Niet-wettelijke loonkostensubsidie	12.197	12.703	0	0
Overige	1.080	2.216	3.153	606
Algemene kosten (438900)	50.023	34.358	28.374	32.434
Regionale samenwerking	15.297	0	31.976	39.216
Totaal	812.963	878.092	1.092.882	970.835

Daarnaast worden kosten gemaakt voor de wettelijke loonkostensubsidies en voor inburgering. De kosten van de inzet van één re-integratieconsulent statushouders wordt bijvoorbeeld bekostigd uit de inburgeringsbudgetten.

Gemiddelde kosten per (bruto-effectieve) toepassing voorzieningen

De **inzet van een voorziening kost gemiddeld** bijna 2.400 euro. Veel mensen hebben meer dan één voorziening gehad. De **gemiddelde kosten per bereikte persoon** zijn bijna 5.900 euro.

Uit het voorafgaande blijkt in welke mate tijdens of na de inzet van een voorziening het beoogde resultaat wordt gerealiseerd. Onderstaande tabel geeft de **kosten per bruto effectieve toepassing** van voorzieningen.

Gemiddelde kosten per persoon:	Euro
die één of meer betaalde baan vindt	15.800
die één of meer keer uitstroomt uit de uitkering	12.200
die één of meer keer opwaarts beweegt participatieladder	17.600
waarvoor tenminste één van deze resultaten is bereikt	8.900

Omdat de netto effecten alleen indicatief kunnen worden bepaald, is ervan afgezien om berekeningen te maken van de gemiddelde kosten per netto effectieve toepassing van voorzieningen.

Per type voorziening

De volgende tabel geeft dezelfde informatie per type voorziening. Wanneer mensen meer dan één voorziening hebben gehad, wordt het eventuele bruto effect bij elke ingezette voorziening meegenomen waardoor sprake is van dubbeltellingen. Hierdoor worden de gemiddelde kosten per bruto effectieve toepassing van de verschillende voorzieningen te

laag ingeschat. Het geeft echter wel een indicatie van onderlinge verhoudingen van de gemiddelde kosten van de verschillende voorzieningen.

Gemiddelde kosten per:					
	Toepassing	B-baan	B-uitstroom	B-pladder	B-één
Begeleiding re-integratieconsulent	2.200	5.500	4.900	5.900	3.300
Groeituin	6.300	21.300	22.300	12.400	8.900
Begeleiding door derden (extern)	3.100	6.800	6.600	6.800	4.500
Kinderopvang/onkostenvergoeding	1.600	3.800	3.800	3.200	2.200
Scholing	1.600	3.700	3.000	3.300	2.200
Diagnose/Onderzoek	900	4.300	3.100	3.200	1.800

B-baan= betaalde baan gevonden tijdens of na voorziening

B-uitstroom: uitgestroomd uit uitkering tijdens of na voorziening

B-pladder: gestegen op participatieladder tijdens of na de voorziening

B-één: minimaal één van de drie voorgaande bruto effecten is opgetreden tijdens of na de voorziening

De groeituin en de begeleiding door derden zijn relatief dure voorzieningen. Dit geldt vooral voor de groeituin. Hiervoor verwijzen we naar de kanttekeningen die we eerder hebben gemaakt ten aanzien van de groeituin. Daaraan kan worden toegevoegd dat de groeituin ook voedsel verbouwt voor de voedselbank. Ook moet er rekening mee worden gehouden dat er ook mensen vanuit andere gemeenten of vanuit andere organisaties meedoen op de groeituin. Deze hebben we niet kunnen meenemen in de berekening van de gemiddelde kosten per toepassing.

De begeleiding door een re-integratiemedewerker kost ongeveer 2.200 euro per toepassing. De gemiddelde kosten per bruto effectieve toepassing van deze begeleiding varieert van 4.900 euro (per uitstroom uit de uitkering) tot 5.900 euro (per opwaartse beweging op de werkladder).

Diagnose/onderzoek is relatief goedkoop per toepassing van de voorziening. Maar omdat deze voorziening op zichzelf een relatief lage bruto effectiviteit kent, zijn de kosten per bruto effectieve toepassing vergelijkbaar met die voor kinderopvang/onkostenvergoeding en scholing.

Vraag: In welke mate draagt de organisatie van het sociaal domein bij aan de realisatie van een succesvolle inzet van het re-integratieinstrumentarium?

Ons beeld is dat er sprake is van een zeer gemotiveerd en betrokken team dat het beste wil bereiken voor de inwoners van Gilze en Rijen. Er lijken organisatorisch geen grote belemmeringen te bestaan voor een succesvolle inzet van de re-integratievoorzieningen. Of het moet de volgens sommige betrokkenen beperkte formatie aan re-integratieconsulenten zijn. Wij vinden de caseloads van de consulenten die voor Gilze en Rijen werken in vergelijking met andere gemeenten niet extreem hoog. Dat wil echter niet zeggen dat alle klanten in de caseload intensief kunnen worden begeleid en ondersteund. Hierin moeten bewuste keuzes worden gemaakt en dat gebeurt ook.

Maar er worden natuurlijk wel verbeterpunten genoemd in relatie tot sturing en kaders (geef ons duidelijke doelstellingen zodat verwachtingen bekend zijn), tot team, samenwerking (tussen re-integratieconsulenten en Talent2Work) en formatie en samenwerking tussen bestuur, management, beleid en uitvoering. Met name wordt genoemd de wisselwerking tussen wethouders die bedrijven bezoeken en de uitvoering. Wethouders kunnen voor de uitvoering deuren openen bij werkgevers.

Omdat het bestand uitkeringsgerechtigden de laatste jaren van samenstelling is veranderd zal er een verschuiving in de inzet tussen voorzieningen plaatsvinden. Sommige voorzieningen zullen vaker worden ingezet en andere voorzieningen minder. Het pallet aan voorziening voldoet echter grotendeels volgens de meeste betrokkenen. Eerder is al aangegeven wat de re-integratieconsulenten missen.

Vraag: wat adviseren de adviseurs/onderzoekers ten aanzien van voortzetting of aanvulling van voorzieningen om tot een effectief dekkend pallet te komen?

Gezien de uitkomsten van dit onderzoek adviseren wij om geen acute of grote veranderingen aan te brengen in de inzet van re-integratievoorzieningen. Het pallet aan re-integratievoorzieningen lijkt ons evenwichtig, vrijwel alle deelgroepen in het bijstandsbestand worden bereikt (dat is lang niet in alle gemeenten het geval) en de resultaten in Gilze en Rijen zijn de afgelopen jaren aanzienlijk verbeterd.

Dit laatste blijkt uit het feit dat na 2017 de ontwikkeling van het bijstandsbestand in Gilze en Rijen relatief gunstig afsteekt ten opzichte van vergelijkbare gemeenten in Noord-Brabant. Ook het (nadelige) verschil tussen het werkelijke bijstandsniveau in Gilze en Rijen en het voorspelde niveau in het verdeelmodel GUP wordt de laatste jaren kleiner. De uitstroom uit de bijstand is in 2018, 2019 en 2020 groter geweest dan de instroom (exclusief Tozo in 2020). Na 2017 zijn bijvoorbeeld de groeituin en kringloopwinkel La Poubelle gestart, zijn de consulenten per deelgroep georganiseerd en is de regionale samenwerking beter gaan lopen. Dit alles zou bijgedragen kunnen hebben aan de geconstateerde omslag.

Ook lijken de voorzieningen te leiden tot de bruto effecten die worden beoogd: er zijn enkele voorzieningen die er relatief vaak toe leiden dat mensen een baan vinden of uitstromen uit de uitkering. En er zijn enkele voorzieningen die vooral tot uitkomst hebben dat mensen een stap op de participatieladder maken. Als gemeente zou je graag willen weten of dat dan ook dankzij de voorzieningen gebeurt of dat dit anders ook zou zijn gebeurd. Deze vraag is moeilijk te beantwoorden (ook al omdat er in Gilze en Rijen weinig mensen zijn waarvoor geen voorziening is en wordt ingezet) maar de analyses hebben een aantal indicatieve uitkomsten opgeleverd.

Gilze en Rijen geeft veel aandacht aan de re-integratie van inwoners in de uitkering en investeert in voorzieningen die tot gevolg hebben dat de inwoner steeds beter wordt gekend. Dit sluit aan bij recent onderzoek dat erop wijst dat intensiever contact met de klant en aandacht voor de klant op zichzelf positieve effecten hebben op werk vinden en uitstroom. Ook daarmee lijkt Gilze en Rijen dus op een goede weg. Nog te vaak wordt in het land aangegeven dat consulenten de klanten niet kennen; in Gilze en Rijen lijkt dat veel minder het geval.

Wel kan gekeken worden naar optimalisaties of doorontwikkelingen. Bij de groeituin zou bijvoorbeeld gekeken kunnen worden of er mogelijkheden zijn om de doorstroom naar een volgende stap in een traject (meer) te stimuleren. Een dergelijke voorziening kan mensen namelijk ook insluiten; wellicht dat er mensen zijn die de groeituin niet willen verlaten maar dat wel zouden kunnen.

Een andere doorontwikkeling is bijvoorbeeld om een uitgebreider en meer divers netwerk op te bouwen van lokale werkgevers. Want lang niet alle baanvinders uit de bijstand gaan in de industrie of montage aan de slag. Het gaat vooral om het opbouwen en onderhouden van

structurele en duurzame relaties met lokale werkgevers. Dat zou niet volledig aan externe partijen moeten worden overgelaten. Het netwerk verdamppt op het moment dat je besluit de samenwerking met de externe partij te stoppen. Talent2Work zou daar een belangrijke rol in moeten vervullen om vanuit de gemeente het netwerk de continuïteit te geven die nodig is.

Daarbij kunnen bestuurders voor de uitvoering deuren openen bij werkgevers; daarvan zou volgens de uitvoering beter gebruik kunnen worden gemaakt. Ook zou Social Return (bij aanbestedingen en inkoop door de gemeente) nog kansen kunnen bieden om inwoners uit de Participatiewet werkervaring op te laten doen of aan betaald werk te helpen. Er kan ook worden gedacht aan andere invullingen van Social Return die ten goede komen aan mensen uit de doelgroep.

De registratie van de inzet van voorzieningen is in Gilze en Rijen relatief goed op orde. De kwaliteit van de (anonieme) gegevens die zijn gebruikt steken in gunstige zin af tegen een aantal ervaringen in andere gemeenten. Maar ook hier is verdere optimalisatie mogelijk:

- De benaming van de voorzieningen eenduidig toepassen in de Verzamelbeleidsregels, de registratie in de Suite en de financiële administratie;
- Een duidelijker onderscheid maken tussen voorziening die zijn gericht op ontwikkeling van klanten en toeleiding naar een baan en voorzieningen die per definitie inhouden dat er een baan is (beschut werk, loonkostensubsidie, jobcoaching, nazorg). Dit lijkt in de registratie nu nog enigszins door elkaar te lopen.

1 Inleiding, doelstelling, vraagstelling en resultaat

1.1 Inleiding

De gemeente Gilze en Rijen heeft behoefte aan meer inzicht in de inzet van re-integratievoorzieningen, de mate waarin de beschikbare re-integratievoorzieningen de behoefte dekken en vooral de effectiviteit en kosten van de re-integratievoorzieningen. De ABG-organisatie⁴ heeft namens de gemeente Gilze en Rijen IROKO en SEOR (een BV van de Erasmus Universiteit Rotterdam) gevraagd een onderzoek uit te voeren dat antwoorden geeft op de vragen die de gemeente Gilze en Rijen heeft.

1.2 Doelstelling

De gemeente Gilze en Rijen streeft naar een zinvolle daginvulling voor zoveel mogelijk inwoners en streeft er naar dat iedereen meedoet. Daarbij wordt zoveel mogelijk ingezet op betaald werk.

De gemeente Gilze en Rijen investeert veel in re-integratie activiteiten. Er zijn veel initiatieven en projecten waarmee inwoners ondersteund kunnen worden met het vinden van een zinvolle dagbesteding. Het bestuur van de gemeente Gilze en Rijen heeft behoefte aan meer inzicht in de besteding van de re-integratiemiddelen en de effecten van de re-integratievoorzieningen⁵. Door Covid-19 verwacht de gemeente een grotere aanspraak op de bijstand en daarmee een nog belangrijkere rol voor re-integratievoorzieningen.

De doelstelling van het onderzoek is om via de onderzoeksresultaten bij te dragen aan een effectieve inzet van middelen en capaciteit voor een zinvolle dagbesteding van inwoners. Mede door de inzet van een samenhangend palet van re-integratievoorzieningen.

1.3 Vraagstelling

De gemeente Gilze en Rijen heeft, kort samengevat, de volgende vragen:

1. Welke re-integratievoorzieningen zijn beschikbaar per doelgroep?
2. In welke mate worden deze re-integratievoorzieningen ingezet, in termen van aantallen inwoners per doelgroep?
3. Wat zijn de kosten voor de inzet van deze voorzieningen en doelgroep?
4. Wat is de effectiviteit van de re-integratievoorzieningen en middelen in termen van:
 - a. Stijging op de participatieladder?
 - b. Uitstroom uit de bijstand?
 - c. Het vinden van betaald werk, parttime of fulltime?
5. In welke mate draagt de organisatie van het sociaal domein bij aan de realisatie van een succesvolle inzet van het re-integratieinstrumentarium?
6. Wat adviseren de adviseurs/onderzoekers ten aanzien van voortzetting of aanvulling van voorzieningen om tot een effectief dekkend palet te komen?

De bovenstaande vragen dekken de vragen voor het artikel 213 Gemeentewet onderzoek van de gemeente Gilze en Rijen naar re-integratieinstrumenten bijstand. Het doel van het

⁴ De ABG-organisatie is de ambtelijke organisatie van de gemeenten Alphen-Chaam, Baarle-Nassau en Gilze en Rijen.

⁵ We gebruiken in dit rapport de termen re-integratievoorzieningen, re-integratietools en re-integratieinstrumenten als synoniemen voor elkaar.

artikel 213 onderzoek is om inzicht te verkrijgen in de mate waarin de gebruikte re-integratie instrumenten in de bijstand als doeltreffend en doelmatig zijn aan te merken. Het onderzoek richt zich op:

- a. De mate waarin de inzet van re-integratieinstrumenten per doelgroep bijdraagt aan het voorkomen van een langdurig beroep op de bijstand;
- b. De mate waarin de instrumenten in termen van stijging op de participatieladder of mate van uitstroom uit de bijstand bijdragen aan de realisatie van de vastgestelde beleidsdoelstellingen;
- c. De mate waarin de kosten zich verhouden tot de stijging op de participatieladder of uitstroom uit de bijstand;
- d. De mate waarop de organisatie van het sociaal domein bijdraagt aan de realisatie van een succesvolle inzet van het re-integratieinstrumentarium.

De visie op re-integratie is geen onderdeel van het onderzoek, en ook de keuze om re-integratievoorzieningen in eigen beheer uit te voeren of uit te besteden is dat niet.

Voor de gemeente moeten de resultaten van het project er toe leiden dat:

- Iedere inwoner kan worden doorverwezen naar een re-integratie voorziening indien hij of zij dat wenst.
- Er inzicht is in de kosten en verwachte effecten op basis waarvan een besluit kan worden genomen om een voorziening wel of niet te financieren.
- Er feitelijke input is voor het bijstellen van het beleid.

1.4 Leeswijzer

Dit rapport geeft antwoorden op de bovenstaande onderzoeksvragen. Het rapport begint met een managementsamenvatting van enkele pagina's. De managementsamenvatting geeft de belangrijkste conclusies van het onderzoek weer en bevat een aantal aanbevelingen over de voortzetting of aanvulling van voorzieningen om tot een effectief dekkend palet te komen.

De opbouw van het rapport is als volgt:

- In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op de beschikbare voorzieningen in Gilze en Rijen, in het geheel en per doelgroep.
- Hoofdstuk 3 geeft vanaf 2017 inzicht in de mate waarin de voorzieningen zijn ingezet, in totaal en per doelgroep.
- Hoofdstuk 5 gaat in op de netto effectiviteit van de re-integratievoorzieningen. De meting van de netto-effectiviteit is uitgevoerd door een econometrische analyse van geanonimiseerde micro (individuele) data van de gemeente die door het CBS gekoppeld zijn aan micro data van het CBS.
- In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op de bruto effectiviteit van de re-integratievoorzieningen. Hoeveel inwoners vinden tijdens of na deelname aan de re-integratievoorzieningen werk, hoeveel inwoners stromen uit de uitkering en hoeveel inwoners maken stappen op de Participatieladder?
- In hoofdstuk 6 geven we een analyse van de kosten van de re-integratievoorzieningen van de gemeente Gilze en Rijen.
- Hoofdstuk 7 behandelt de organisatie van de uitvoering in het sociaal domein en de mate waarin deze organisatie bijdraagt aan de succesvolle inzet van re-integratievoorzieningen. Ook gaan we in op succesfactoren en verbeterpunten.

Gedetailleerde analyses en technische toelichting zijn in bijlagen opgenomen.

1.5 Aanpak

Het onderzoek heeft bestaan uit:

- De analyse van documenten, informatie en gegevens van de gemeente Gilze en Rijen;
- De analyse van openbare gegevens van het CBS en uit het verdeelmodel gebundelde uitkering Participatiewet (GUP);
- Interviews met betrokkenen (management, re-integratieconsulenten en beleidsadviseurs) bij de uitvoering van re-integratie voor inwoners van de gemeente Gilze en Rijen;
- De econometrische analyse van individuele data van inwoners van de gemeente Gilze en Rijen die sinds 2017 een bijstandsuitkering hebben ontvangen en al dan niet hebben deelgenomen aan een re-integratievoorziening.

Tabel 1.1 Relatie tussen onderzoeksactiviteiten en onderzoeksvragen

Onderzoeksvraag	Onderzoeksactiviteit			
	Documenten	Info/gegevens, ook van CBS	Interviews	Statistische analyse
1. Beschikbare re-integratievoorzieningen per doelgroep				
2. Inzet voorzieningen per doelgroep				
3. Kosten inzet voorzieningen per doelgroep				
4. Effectiviteitsvraag				
5. Mate waarin organisatie bijdraagt aan succesvolle inzet van het instrumentarium				
6. Advies onderzoekers mbt voortzetting of aanvulling van voorzieningen				

2 Beleid en beschikbare re-integratievoorzieningen

2.1 Inleiding

We behandelen in dit hoofdstuk het beleid van de gemeente Gilze en Rijen, de doelen of beoogde resultaten van het beleid en de beschikbare re-integratievoorzieningen. Dit is vooral gebaseerd op documenten, informatie en gegevens van de gemeente.

2.2 Het beleid van de gemeente en beschikbare voorzieningen

Nota Re-integratie & Participatie 2015

In de voorbereiding op de komst van de Participatiewet heeft de gemeente Gilze en Rijen in 2014 de Nota Re-integratie & Participatie 2015 vastgesteld. In deze Nota worden de volgende uitgangspunten benoemd:

- Een evenwichtige verdeling van inzet re-integratiemiddelen over verschillende groepen (jongeren en ouderen, mensen met een arbeidsbeperking en huidige WWB-ers worden genoemd). Met name inzet om jongeren aan het werk te helpen;
- Iedereen heeft (naar vermogen) een participatieverplichting, bij voorkeur op de reguliere arbeidsmarkt;
- Een sluitende aanpak voor jongeren;
- De werkgever als start van de keten. Uitdaging is om de werkgever optimaal te bedienen;
- Beschut werken voor mensen waarvoor een dienstverband bij een regulier bedrijf een te grote stap is;
- Niet-uitkeringsgerechtigden: een outreachende aanpak voor jongeren (zonder uitkering) met een arbeidsbeperking.

De gemeente heeft dus oog voor alle verschillende groepen inwoners. Jongeren hebben speciale aandacht via een sluitende en outreachende aanpak.

De ambitie van de gemeente is dat iedereen in Gilze en Rijen ouder dan 18 naar vermogen een bijdrage levert aan de economische en maatschappelijke groei.

Inwoners die (nog) niet naar een reguliere baan kunnen, doen vrijwilligerswerk of andere maatschappelijke activiteiten. Iedereen telt, niemand wordt afgeschreven.

De participatieladder wordt als indeling voor het bestand uitkeringsgerechtigden gebruikt.

De treden van de participatieladder zijn:

- niveau 6: betaald werk
- niveau 5: betaald werk met ondersteuning
- niveau 4: onbetaald werk
- niveau 3: deelname aan georganiseerde activiteiten (cursus, vereniging)
- niveau 2: sociale contacten buitenshuis
- niveau 1: geïsoleerd

De doelen van de gemeente zijn:

1. Iedere uitkeringsgerechtigde met perspectief op werk (trede 5 of 6 op participatieladder) stroomt binnen een jaar uit naar werk;
2. De voorziening nieuw beschut wordt met terughoudendheid ingezet voor maximaal twee plaatsen per jaar;

3. In Gilze en Rijen is er geen werkloosheid onder jongeren;
4. Mensen op treden 1 tot en met 4 van de participatieladder komen in aanmerking voor maatschappelijk participatie.

De punten 1 en 3 zijn duidelijke en redelijk smart geformuleerde doelen; alleen een concrete tijdsaanduiding ontbreekt.

De punten 2 en 4 zijn eerder op te vatten als uitgangspunten dan als doelen van beleid.

In de interviews is aangegeven dat de gemeente alleen globale doelstellingen heeft voor re-integratie. Het team re-integratie heeft zelf op initiatief van Talent2Work de afgelopen jaren een doelstelling geformuleerd: 100 mensen plaatsen hetzij in betaald werk hetzij in onbetaald werk (ongeveer half om half). In 2020 zijn 121 plaatsingen gerealiseerd waarvan 91 op betaalde arbeid. In 2020 zijn er ongeveer evenveel mensen geplaatst als in 2019. Ondanks Corona waren er voldoende mogelijkheden. Een deel van de re-integratiemiddelen wordt vanaf 2019 regionaal gebundeld ingezet. Daaraan hangt een concrete target om 37 inwoners van Gilze en Rijen via het WSP uit te laten stromen uit de uitkering.

Overigens wordt geconstateerd dat er nauwelijks nog mensen zijn die ingedeeld zijn op trede 5 of 6 van de participatieladder. Ook het aandeel mensen op trede 4 is vrij beperkt (8% van het bestand in januari 2021).

Consulenten geven aan graag duidelijke doelstellingen mee te krijgen, die realistisch zijn. Daarmee kan achteraf bepaald worden of aan de verwachtingen wordt voldaan. Het ontbreken van specifieke doelstellingen doet ook weleens de vraag rijzen of wat de consulenten doen nog wel aansluit op wat de bedoelingen zijn. Er is sinds ongeveer 1,5 jaar een ontwikkeling gaande om te gaan werken met afdelingsplannen. Hiermee kan meer kadering en focus worden aangebracht.

Als indicatoren worden in de Nota Re-integratie & Participatie 2015 genoemd:

- aantal uitstroom en doorstroom participatieladder;
- realisatie Wsw en beschut nieuw;
- instroom, doorstroom en uitstroom jongeren;
- realisatie naar aard voorzieningen (onderzoek, scholing, activering, re-integratie) per trede.

Verzamelverordening Participatiewet 2017

Het re-integratiebeleid van de gemeente is verder uitgewerkt in de Verzamelverordening Participatiewet 2017 en de Verzamelbeleidsregels Participatiewet, IOAW, IOAZ en BBZ 2019. Hoofdstuk 2 van de verordening gaat over re-integratie en tegenprestatie. Hierin staat onder andere het volgende:

- Het college stemt, op basis van een screening en eventueel een (verdiepende) diagnose, de ondersteuning en voorzieningen af op het vergroten van de zelfredzaamheid van de belanghebbende via de kortste weg naar duurzame arbeidsinschakeling dan wel een zo hoog mogelijke arbeidsproductiviteit (artikel 3.2). Het aanbod van een voorziening aan een inwoner wordt vastgelegd in een plan van aanpak (artikel 3.3).
- Het doel van het verrichten van een tegenprestatie is om belanghebbenden maatschappelijk nuttige werkzaamheden te laten verrichten (artikel 14.2).

Artikel 4 van de Verzamelverordening geeft in grote lijnen de voorzieningen weer die het college kan inzetten. Artikel 4.3 geeft aan dat het college in beleidsregels de voorzieningen en de bijbehorende voorwaarden opneemt.

Verzamelbeleidsregels 2019

Hoofdstuk 2 van de Verzamelbeleidsregels behandelt re-integratie. Artikel 2.1 bevat de uitgangspunten die het college hanteert bij het bepalen van de noodzaak tot het inzetten van een voorziening:

- a. het college geeft de meeste aandacht aan belanghebbenden die in potentie kunnen participeren in arbeid;
- b. het college biedt enkel een voorziening aan, wanneer de belanghebbende afhankelijk is van deze voorziening in het kader van zijn of haar arbeidsinschakeling.

Artikel 2.2 geeft het aanbod van voorzieningen van de gemeente Gilze en Rijen weer. In onderstaande tabel staan deze voorzieningen weergegeven.

Tabel 2.1 Aanbod van re-integratievoorzieningen gemeente Gilze en Rijen

q. Bemiddeling naar werk
r. Bemiddeling naar maatschappelijke participatie
s. Scholing
t. Werkervaringsplaats
u. Proefplaatsing
v. Beschut werk
w. Persoonlijke ondersteuning of jobcoach
x. Participatieplaats
y. Sociale activering
z. Nazorg
aa. Loonkostensubsidie
bb. Stimuleringspremie
cc. Flex-constructie
dd. Werkplekaanpassingen
ee. Onkostenvergoeding
ff. Vergoeding voor kosten van kinderopvang

De tegenprestatie is niet opgenomen in het lijstje re-integratievoorzieningen in de Verzamelbeleidsregels 2019. Wel wordt de tegenprestatie door de meeste gesprekspartners gezien als onderdeel van het re-integratiebeleid. In de praktijk wordt het vaak gekoppeld aan vrijwilligerswerk. De tegenprestatie wordt bij de meeste klanten niet als verplichting opgelegd, maar ingevuld via een positief ingestoken gesprek over de activiteiten die de klant zou kunnen doen die zo goed mogelijk passen bij diens interesses, vaardigheden en talenten. Dit wordt breed gezien als een goede aanpak. Het idee achter de tegenprestatie is daarom vaak onderwerp in de gesprekken met klanten. Het biedt de consultants ook nadere informatie over de houding en interesse van de klanten richting werk, vrijwilligerswerk en andere vormen van sociale participatie.

Artikel 2.4 van de beleidsregels geeft de prioriteiten weer op het gebied van re-integratie:

1. Het college stelt met het oog op de beschikbare middelen in het Participatiebudget prioriteiten daar waar het gaat om de inzet van voorzieningen.
2. Bij de inzet van middelen uit het Participatiebudget stelt het college de volgende prioriteiten:
 - a. belanghebbenden met een duidelijke motivatie;

- b. belanghebbenden die voldoende competenties hebben om hun loonwaarde te vergroten;
 - c. belanghebbenden van wie is te verwachten dat zij - op basis van hun competenties en capaciteiten - een hoge kans hebben op plaatsing op de arbeidsmarkt;
 - d. belanghebbenden bij wie de kosten van het inzetten van een voorziening voldoende opweegt tegen de kosten van de uitkering, zowel op de korte als de middellange termijn.
3. De voorzieningen die het college inzet dienen er op te zijn gericht om de uitkeringsafhankelijkheid zo beperkt mogelijk te laten zijn.

Het tweede lid geeft duidelijk aan dat de gemeente zich vooral richt op mensen met relatief goede kansen op werk. Alleen sub d. kan duiden op prioriteit aan mensen die wat verder van de arbeidsmarkt staan. In de interviews is ook aangegeven dat de focus is op mensen op trede 3 of hoger.

Vervolgens worden in de Verzamelbeleidsregels alle voorzieningen (zowel aan de persoon als voor de werkgever) in de paragrafen 2.2, 2.3 en 2.4 één voor één beschreven en voorwaarden aan deze voorzieningen verbonden. Per voorziening worden onder andere doel en doelgroep benoemd. Bijlage 1 van dit rapport geeft een samenvatting van de voorzieningen, doel en doelgroep in tabelvorm.

2.3 Beschikbare voorzieningen, totaal en per doelgroep

Uit de tabel in bijlage 1 is af te leiden dat de doelgroep van de voorzieningen meestal niet wordt gedefinieerd in termen van kenmerken als leeftijd, opleiding, migratieachtergrond, etc..

Doorslaggevend is of een klant (belanghebbende, uitkeringsgerechtigde) de voorziening nodig heeft om stappen op de participatieladder te maken dan wel (duurzaam) werk te vinden. Er wordt aangegeven dat de meeste voorzieningen open staan voor diverse typen klanten uit verschillende doelgroepen. Uitgangspunt is maatwerk: wat heeft de klant nodig en/of wat heeft de werkgever nodig om een zo goed mogelijke match te maken?

Er zijn wel enkele specifieke voorzieningen voor mensen met een arbeidsbeperking (nieuw beschut werk en de wettelijke loonkostensubsidie banenafspraken) en inburgeraars (er worden op dit moment regionaal een ketenaanpak en taalwerktrajecten ontwikkeld). Ook voor jongeren zijn er een aantal specifieke (regionale) instrumenten, zoals het jongerenpunt in Tilburg.

Consulenten zijn overigens naar doelgroepen georganiseerd (jongeren, inburgeraars en 27-plus). Daarnaast zijn de twee consulenten van Talent2work specifiek gericht op de matching en de dienstverlening aan werkgevers (jobcoaching en andere begeleiding werkgevers).

2.4 Inkoop voorzieningen

De groeituin is een gemeentelijke voorziening. De gemeente organiseert dit zelf. Hetzelfde geldt voor de begeleiding door re-integratieconsulenten. De re-integratieconsulenten zijn deels in dienst bij ABG-organisatie en worden deels ingehuurd. Maar deze laatste werken ook onder de aansturing van de teamleider re-integratie en participatie.

Qua inkoop van voorzieningen worden de meeste voorzieningen ingekocht bij de Diamant Groep, zoals plekken bij de kringloopwinkel La Poubelle (onderdeel van de Diamant Groep), beschut werk en Participatiebanen.

Via Talent2Work zijn er enkele werkgevers waar werkervaringsplaatsen en proefplaatsingen mogelijk zijn: Sodastream, Elho en Audax. De samenwerking met Audax is door Match and Work tot stand gekomen. Sodastream heeft interne jobcoaching ontwikkeld en deze is beschikbaar voor klanten.

Elho en Sodastream hebben beiden een aparte lijn waar mensen op eigen tempo werkervaring op kunnen doen, en uiteindelijk betaald aan het werk kunnen. Daar is vrijwel altijd op korte termijn een plek voor kandidaten, ook meer specifiek voor mensen uit het doelgroepregister. Bij Audax stromen mensen (tot nu toe) in op reguliere afdelingen en zo door in een betaalde baan. Bij alle drie is extra begeleiding op de werkvloer met interne jobcoaching.

Ook zijn Match and Work en (meer recent) Workin belangrijke partners voor de re-integratie. Deze partijen hebben een goed (lokaal) netwerk. Match and Work wordt vooral ingezet voor mensen die wat extra ondersteuning of begeleiding in het werk nodig hebben.

Dus een groot deel van de re-integratie wordt door de gemeente zelf uitgevoerd. Inkoop vindt vooral plaats bij de Diamant Groep (inclusief 18K), enkele werkgevers, Match and Work en Workin.

2.5 Belangrijke veranderingen in de beschikbare voorzieningen

Er is de afgelopen jaren een aantal voorzieningen verdwenen, zoals voorzieningen gericht op bewegen/sporten en de groepsaanpak (sollicitatievaardigheden, netwerken, mogelijkheden op de arbeidsmarkt) via de werkstraat. De werkstraat voldeed in de ogen van de consulenten. Het gaf een goed inzicht in de klanten. Echter, de werkstraat is afgeschaft door capaciteitsvraagstukken en de kwetsbaarheid door de geringe schaalgrootte.

De capaciteit is volgens de gesprekspartners sowieso een aandachtspunt. De drie consulenten 27-plus (2,4 fte) hebben met zijn drieën 316 klanten in de caseload, gemiddeld meer dan 130 klanten per fte.

Daar staat tegenover dat er met La Poubelle en de groeituin nieuwe voorzieningen zijn bijgekomen. De groeituin is onderdeel van de gemeente. La Poubelle heeft in 2018 een vestiging geopend in de gemeente. En het bureau Workin wordt sinds de herfst van 2020 (weer) ingeschakeld door de gemeente Gilze en Rijen. Workin heeft een goed netwerk van lokale werkgevers.

Wat ook is veranderd, is dat Gilze en Rijen de afgelopen jaren meer is aangesloten op de samenwerking in de arbeidsmarktregio. In 2017 en 2018 is een boost gegeven aan de regionale samenwerking in de regionale werkgeversdienstverlening en matching. In 2019 is een start gemaakt als pilot met de regionale bundeling middelen. De ontwikkeling, aanpassing en implementatie van voorzieningen richting werk verschuift steeds meer naar het regionale niveau (ook vanwege de schaal).

Verder zijn er methodisch zaken intern aangepast, vooral om de klant beter in beeld te krijgen. Er is een TOP-aanpak ontwikkeld voor kandidaten op de treden 3, 4 en 5. Daarbij wordt georganiseerd dat de interne processen goed op elkaar aansluiten. Een snelle opvolging is belangrijk waarop goed wordt ingespeeld op de behoefte om de klanten gemotiveerd te houden.

2.6 Welke typen voorzieningen worden gemist?

Er wordt door enkele consultants aangegeven dat instrumenten worden gemist waarbij de consultant zelf regelmatig de klant ziet en ontmoet (zoals bij de werkstraat). Dit geldt vooral ook in de huidige situatie waarbij sprake is van weinig klanten die direct aan het werk kunnen. Het gaat om doorstroom op de participatieladder, bijvoorbeeld van mensen die net buiten het doelgroepregister vallen.

Ook worden instrumenten gericht op lichaamsbeweging gemist. Sporten bevordert niet alleen de fysieke, maar (mede) daardoor ook de mentale gezondheid van de klanten. Het heeft een functie als uitlaatklep, maar biedt ook mogelijkheden om beter zicht te krijgen op de specifieke persoon en zijn of haar situatie. Sport biedt – door het informele karakter - meer mogelijkheden voor gesprek dan een gesprek op kantoor bij de gemeente.

Ook is behoefte aan meer mogelijkheden bij lokale werkgevers, zoals bij Sodastream, Elho en Audax. Er is behoefte aan contacten met meer van dergelijke werkgevers en met werkgevers met andere activiteiten dan productie. Er zou een plan moeten komen voor het naar boven halen van lokale mogelijkheden binnen de werkgelegenheid in Gilze en Rijen. Het klantenbestand is veranderd en verandert. Er is wellicht te weinig geïnvesteerd in de ondersteuning van werkgevers bij het aannemen van mensen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt (wat betekent dat, wat houdt dat in?).

Ook wordt aangegeven dat beter gebruik zou kunnen worden gemaakt van de samen- en wisselwerking met de wethouders. Wethouders kunnen via hun bedrijfsbezoeken deuren openen bij bedrijven die door de uitvoering kunnen worden benut voor klanten. Daarvoor is een goede verbinding tussen bestuur en uitvoering nodig. De krachten moeten nog beter gebundeld worden, ook met EZ.

Tot slot hebben wij niet kunnen achterhalen welk beleid de gemeente Gilze en Rijen heeft op het gebied van Social Return. Dit beleid kan extra kansen opleveren voor klanten met een afstand tot de arbeidsmarkt.

3 Mate van inzet van de voorzieningen

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk gaan we in op de mate waarin de beschikbare re-integratievoorzieningen zijn ingezet in de afgelopen jaren (2017 – 2020). Dit beeld schetsen we eerst voor het totaal en presenteren vervolgens cijfers per deelgroep.

3.2 Inzet van voorzieningen op basis van de registratie in de Suite

In onderstaande tabel zijn de aantallen lopende re-integratievoorzieningen gedurende het jaar volgens de eigen registratie van de gemeente Gilze en Rijen in de Suite weergegeven. Het gaat om alle trajecten die in het betreffende jaar hebben gelopen. Hieruit komt het beeld naar voren dat de begeleiding door een re-integratieconsulent het meest wordt ingezet.

Daarna volgen zorgtrajecten (dit zijn geen re-integratievoorzieningen) en begeleiding naar werk en vrijwilligerswerk. Ook sociale activering, inburgeringsactiviteiten, het inloopsprekkuur, de groeituin en faciliterende voorzieningen (zoals onkostenvergoeding en kinderopvang) worden regelmatig ingezet. Uit de tabel blijkt tevens dat de gemeente in toenemende mate jobcoaching inzet.

Ook begeleiding naar (vrijwilligers)werk, diagnose/onderzoek, gesubsidieerd werk, scholing en nazorg blijken, net als jobcoaching, in toenemende mate te worden ingezet.

Tabel 3.1 Aantal lopende re-integratievoorzieningen per jaar (2017-2020)

Voorziening	2017	2018	2019	2020
<i>Begeleiding re-integratiemedewerker</i>	228	248	230	233
<i>Zorg</i>	31	71	99	103
<i>Begeleiding naar werk</i>	35	68	79	80
<i>Begeleiding naar vrijwilligerswerk</i>	41	54	69	69
<i>Sociale activering</i>	43	42	56	49
<i>Faciliterende voorzieningen</i>	47	45	46	45
<i>Inburgering</i>	37	43	40	55
<i>Inloopsprekkuur</i>	39	47	33	22
<i>Groeituin</i>	23	39	32	26
<i>Diagnose/onderzoek</i>	16	26	34	44
<i>Werkervaring</i>	16	23	24	16
<i>Gesubsidieerd werk</i>	9	12	23	25
<i>Scholing</i>	7	15	24	22
<i>Jobcoaching</i>	2	9	24	27
<i>Tegenprestatie</i>	24	19	7	2
<i>Nazorg</i>	3	1	9	13
<i>Begeleiding door derden</i>	2	3	3	7
Totaal	603	765	832	838

3.3 Beeld vanuit de interviews

In de interviews komt naar voren dat naast de begeleiding door een re-integratiemedewerker de laatste jaren vooral La Poubelle (sociale activering Diamant Groep) en de groeituin worden ingezet.

Daarnaast wordt vooral gebruik gemaakt van de werkplekken bij de eerder genoemde werkgevers Sodastream, Elho en Audax. Het gaat dan om proefplaatsingen en werkervaringsplekken (met behoud van uitkering) en/of plaatsingen met loonkostensubsidie.

De consultants zijn tevreden met de resultaten van deze voorzieningen. Daarom worden ze relatief vaak ingezet. Dat wil niet zeggen dat elke inzet van de voorzieningen leidt tot het vinden van een baan, maar de instrumenten leveren wel beter zicht op de mogelijkheden en interesses van de klanten. Dat is ook winst in de verdere vormgeving van het traject richting arbeidsmarkt. Dus ook nader inzicht kan worden gezien als een resultaat.

Voor jongeren wordt het RMC vaak ingezet.

Ook wordt aangegeven dat relatief vaak jobcoaching wordt ingezet. Eén van de consultants van Talent2Work is jobcoach. Een plaatsing realiseren is één, maar daarna begint het pas echt. Reden is dat de klant moet wennen en het feit dat hij of zij ook goed moet blijven functioneren in de baan. Hierbij zijn jobcoaching en begeleiding van de werkgever belangrijk; de werkgever moet bijvoorbeeld weten wat er kan worden verwacht van de klant.

3.4 Inzet voorzieningen per deelgroep

Uit de interviews volgt dat mensen op trede 1 en 2 in de regel geen re-integratievoorziening krijgen aangeboden. Soms ook mensen op trede 3 en 4 niet die al bepaalde activiteiten doen en daarmee voldoen aan het uitgangspunt dat de klant iets zou moeten doen voor zijn/haar uitkering. Dit geldt vooral wanneer de klant volgens de consultant op haar of zijn maximaal haalbare niveau zit.

Bij klanten op trede 1 en 2 is de afstand tot de arbeidsmarkt te groot. Dat heeft dan vrijwel altijd te maken met ernstige problematiek, van medische, psychische, sociale of economische (schulden) aard. Deze groep is aangewezen op voorliggende voorzieningen. Vanaf trede 3 kan de arbeidsmarkt in beeld komen, in de zin van activiteiten gericht op het (voorbereiden van) het doen van vrijwilligerswerk of werk. In trede 4 is er daadwerkelijk sprake van het doen van vrijwilligerswerk en vanaf trede 5 en 6 een traject gericht op het vinden van (regulier) werk.

Klanten op trede 1 en 2 worden één of twee keer per jaar (telefonisch) gesproken om te bepalen of de situatie gewijzigd is en de indeling op de treden moet worden aangepast. Het is niet zo dat de indeling op trede 1 en 2 voor iedere klant voor altijd is. Doordat de aantallen klanten op trede 4 en hoger afnemen, komen de klanten op de treden 1 tot en met 3 steeds nadrukkelijker in beeld.

Re-integratievoorzieningen worden vooral ingezet voor inwoners die (enigszins) arbeidsmogelijkheden hebben. Veelal alleen mensen tot 60 jaar. Bij mensen boven de 60 jaar is het afhankelijk van o.a. de aanleiding voor het aanvragen van een uitkering en de motivatie van de persoon.

De navolgende tabel geeft aan in welke mate re-integratievoorzieningen worden ingezet voor verschillende groepen, gebaseerd op de registratie van de gemeente. Hieruit en uit onderliggende gegevens blijkt onder andere dat:

- Voor inwoners tot en met 55 jaar relatief vaak een voorziening wordt ingezet. Inwoners ouder dan 55 jaar krijgen minder vaak een voorziening en er wordt bij deze deelgroep minder vaak ingezet op betaald werk (bijvoorbeeld begeleiding naar werk, gesubsidieerd werk, inloopsprekuren en werkervaring) en meer op vrijwilligerswerk (maar geen sociale activering).
- Mensen met een migratieachtergrond hebben relatief vaak een voorziening (vooral inburgering en begeleiding re-integratiemedewerker).
- Het type activiteit sluit aan bij trede op de participatieladder: begeleiding naar werk vooral vanaf trede 4, sociale activering vaker voor trede 3/4, groeituin voor trede 4, etcetera. Lagere tredes krijgen vaker begeleiding van een re-integratiemedewerker en meer zorgtrajecten
- Voor inwoners die langer in de uitkering verblijven, worden wat vaker voorzieningen ingezet (vooral sociale activering, begeleiding door re-integratiemedewerker en begeleiding naar vrijwilligerswerk). Voor inwoners die korter dan één jaar in de uitkering verblijven, wordt minder vaak een voorziening ingezet. Dit is logisch want er zijn inwoners die maar heel kort een uitkering hebben en dan weer uitstromen.

Tabel 3.2 Aandeel klanten met minimaal één re-integratievoorziening in 2017-2020, naar deelgroep

Deelgroep	Totaal	Met voorziening	Percentage
Leeftijdscategorie			
Jonger dan 27 jaar	161	135	84%
27 t/m 55 jaar	515	429	83%
Ouder dan 55 jaar	137	97	71%
Migratieachtergrond			
Autochtoon	443	345	78%
Eerste generatie	274	232	85%
Tweede generatie	92	80	87%
Opleidingsniveau			
Onbekend	111	76	68%
Laag	377	323	86%
Middelbaar	250	201	80%
Hoog	75	61	81%
Trede participatieladder*			
Onbekend	60	<10	
Trede 1: Geïsoleerd	118	92	78%
Trede 2: Sociale contacten buitenshuis	265	229	86%
Trede 3: Deelname aan georganiseerde activiteiten	124	112	90%
Trede 4: Onbetaald werk	132	117	89%
Trede 5: Betaald werk met ondersteuning /	114	103	90%
Trede 6: Betaald werk			
Duur uitkering**			
0-1 jaar	188	122	65%
1-3 jaar	220	189	86%
3-5 jaar	163	131	80%
5+ jaar	242	219	90%

Toelichting: * Eerst bekende trede in de onderzoeksperiode; ** Maximale duur die wordt bereikt tijdens de onderzoeksperiode

De bovenstaande cijfers zijn voor het totaal aan voorzieningen. Gedurende het onderzoek is gebleken dat begeleiding door een re-integratiemedewerker soms wordt opgevoerd als voorziening in de registratie omdat dit voor alle klanten wordt ingezet, maar dat er in de

praktijk geen ondersteuning wordt geboden. Begeleiding door een re-integratiemedewerker is dus feitelijk de basis. Ook bevatten bovenstaande cijfers zorgtrajecten. Laten we deze twee voorzieningen buiten beschouwing, dan blijkt dat de overige (aanvullende of extra) voorzieningen vooral worden ingezet voor:

- Inwoners tot en met 55 jaar;
- Inwoners met een eerste generatie migratieachtergrond;
- Inwoners op hogere tredes van de participatieladder (vanaf trede 3 tot en met 5).

4 Bruto effecten van de re-integratievoorzieningen

4.1 Inleiding

We bespreken in dit hoofdstuk de bruto effecten van de re-integratievoorzieningen die worden ingezet door de gemeente Gilze en Rijen. Bij bruto effecten wordt gekeken of inwoners die deel hebben genomen aan een re-integratievoorziening tijdens of (direct) na de deelname aan de voorziening stappen op de participatieladder hebben gemaakt, uit de uitkering zijn gestroomd en/of betaald werk hebben gevonden. Hierbij wordt nog geen antwoord gegeven op de vraag of deze effecten dankzij de inzet van de re-integratievoorziening zijn gerealiseerd. Op deze laatste vraag gaan we in het volgende hoofdstuk in.

We gaan achtereenvolgens in op:

- Het volume aan en ontwikkelingen in het aantal bijstandsuitkeringen in Gilze en Rijen sinds 2011 in vergelijking tot enkele vergelijkbare gemeenten in Noord-Brabant. Dit geeft een kader voor de rest van het hoofdstuk.
- De twee expliciete doelen in de Nota Re-integratie & Participatie 2015: geen werkloosheid onder jongeren en iedereen op de treden 5 en 6 stroomt binnen een jaar uit naar werk.
- De vraag of inwoners tijdens of na deelname aan een re-integratievoorziening:
 - o Een stap op de participatieladder hebben gemaakt;
 - o Betaald werk hebben gevonden, in deeltijd dan wel een voltijd baan;
 - o Uitgestroomd zijn uit de bijstandsuitkering.

4.2 Ontwikkelingen Gilze en Rijen versus ontwikkelingen in vergelijkbare gemeenten

In deze paragraaf geven we de belangrijkste constatering en conclusies weer van een analyse waarin het niveau en de ontwikkelingen in de bijstand voor de gemeente Gilze en Rijen is vergeleken met een aantal vergelijkbare gemeenten in Noord-Brabant (Dongen, Goirle, Loon op Zand, Oisterwijk en Sint-Michielsgestel) en met de gemeenten Alphen-Chaam en Baarle-Nassau. De uitgebreide analyse is als bijlage 2 bij deze rapportage opgenomen.

De belangrijkste constatering en conclusies zijn de volgende:

- Tot en met 2017 was de ontwikkeling van het aantal bijstandsuitkeringen in Gilze en Rijen ongunstig ten opzichte van vergelijkbare gemeenten in Noord-Brabant. Dit kwam vooral door een achterblijvende uitstroom uit de bijstand.
- Na 2017 is er in Gilze en Rijen sprake van een gunstigere ontwikkeling waardoor het verschil met een aantal vergelijkbare gemeenten is afgenomen.
- Gilze en Rijen heeft structureel een hoog bijstandsniveau in vergelijking met vergelijkbare gemeenten. Dit blijkt ook uit voorspelde niveau van bijstand door het verdeelmodel Gebundelde Uitkering Participatiewet (GUP, voorheen BUIG).
- Oorzaken hiervoor zijn:
 - o De huishoudenssamenstelling: Gilze en Rijen kent een hoger aandeel huishoudens die op zichzelf een relatief hoge kans op bijstand hebben, bijvoorbeeld: eenouderhuishoudens, huishoudens die in een corporatiewoning wonen, huishoudens met een migratieachtergrond, huishoudens waarin

sprake is van een relatief hoog medicijngebruik en huishoudens met een stapeling van problematiek.

- Ook kent Gilze en Rijen een hoger aandeel (dan de andere gemeenten) huishoudens waarin 'werken niet de norm is'.
- Daarnaast is het werkelijke volume bijstandsuitkeringen in Gilze en Rijen hoger dan voorspeld door het objectieve verdeelmodel GUP. Dit geldt voor het totaal en ook voor vrijwel alle onderscheiden huishoudensgroepen.
- Ook hiervoor geldt dat het verschil tussen het werkelijke aantal uitkeringen en het door het verdeelmodel voorspelde aantal uitkeringen de laatste jaren duidelijk afneemt.

De belangrijkste conclusie is dat het sinds 2017 relatief beter gaat met de ontwikkeling van het aantal bijstandsuitkeringen in Gilze en Rijen ten opzichte van een enkele vergelijkbare gemeenten. Uit cijfers uit de eigen bijstandsregistratie van Gilze en Rijen blijkt ook dat in de jaren 2018 – 2020 de uitstroom uit de bijstand hoger is geweest dan de instroom exclusief Tozo.

De gunstige ontwikkelingen blijken ook uit een cijfermatige vingeroefening in het kader van de 'regionale bundeling middelen'. Hieruit blijkt dat het aantal plaatsingen in betaald werk van inwoners uit Gilze en Rijen uitgedrukt als percentage van het aantal uitkeringsgerechtigden hoog is ten opzichte van andere gemeenten in de arbeidsmarktregio. Overigens geldt dit ook voor de twee andere gemeenten in ABG.

4.3 Doelen Nota Re-integratie & Participatie 2015

De Nota bevatte twee concrete doelen:

- Inwoners op trede 5 en 6 van de participatieladder moeten binnen een jaar uitstromen naar werk;
- Geen werkloosheid onder jongeren.

In de periode 2017 – 2020 is 50% van de mensen op trede 5 en 6 van de participatieladder binnen een jaar nadat zij op deze trede zijn ingedeeld uit de uitkering uitgestroomd naar een betaalde baan.

Uit de laatste tabel van hoofdstuk 3 blijkt dat er in de periode 2017 – 2020 161 jongeren tot 27 jaar in de uitkering hebben verbleven. De gemiddelde uitkeringsduur was 25 maanden. Er zullen bovendien jongeren zijn geweest die werkloos waren zonder een bijstandsuitkering te hebben.

Hiermee zijn beide doelen uit de Nota Re-integratie & Participatie 2015 niet volledig gerealiseerd. Het is ook de vraag hoe realistisch deze doelstellingen waren. Het zijn mooie ambities maar de praktijk is vaak weerbarstiger.

4.4 Bruto effecten re-integratievoorzieningen

In deze paragraaf gaan we na of inwoners van de gemeente Gilze en Rijen die hebben deelgenomen aan een re-integratievoorziening tijdens of na deelname:

- Een stap op de participatieladder hebben gemaakt, en/of
- Betaald werk hebben gevonden, en/of
- Uitgestroomd zijn uit de uitkering.

Bij de analyses van de inzet en de effectiviteit van de voorzieningen zijn inwoners die in 2020 Tozo hebben aangevraagd buiten beschouwing gelaten. Voor hen zijn nauwelijks voorzieningen ingezet en zij hebben beroep gedaan op tijdelijke ondersteuning vanwege Covid-19.

Re-integratievoorzieningen en stappen op de participatieladder

Tijdens de uitkeringsperiode kunnen klanten zich zowel gunstig als minder gunstig ontwikkelen. In de periode 2017-2020 zetten klanten in 322 gevallen een positieve stap op de participatieladder. In 185 gevallen werd er juist een stapje teruggezet. Dit betreft het totale aantal stappen; eenzelfde klant kan meerdere keren van trede zijn gewisseld.

Tabel 4.1 geeft weer hoeveel klanten er tijdens of na een re-integratievoorziening stappen hebben gezet op de participatieladder. Uit de tabel blijkt dat in totaal 222 keer een stap hoger is gezet tijdens of na deelname aan een voorziening. Daar staat tegenover dat 145 keer een stap terug is gemaakt.

Het percentage opwaartse bewegingen is relatief hoog voor de volgende voorzieningen: nazorg (beperkte aantallen), gesubsidieerd werk, groeituin, faciliterende voorzieningen, inburgering en sociale activering. Het percentage stijgingen op de participatieladder is relatief laag voor de voorzieningen zorg (dat is logisch), diagnose/onderzoek en begeleiding re-integratiemedewerker.

Het verschil tussen het aantal opwaartse en het aantal neerwaartse stappen is het hoogst (meer dan 30 procentpunt) voor faciliterende voorzieningen en inburgering. Sociale activering en de groeituin kennen niet alleen een hoog percentage opwaartse bewegingen maar ook een relatief hoog percentage neerwaartse bewegingen op de participatieladder.

Tabel 4.1 *Stappen op de participatieladder tijdens en na deelname aan de voorziening*

Voorziening	Opwaarts	Percentage*	Neerwaarts	Percentage*
<i>Begeleiding naar vrijwilligerswerk</i>	41	40%	32	31%
<i>Begeleiding naar werk</i>	64	43%	25	17%
<i>Begeleiding re-integratiemedewerker</i>	136	35%	87	22%
<i>Diagnose/onderzoek</i>	23	32%	31	43%
<i>Faciliterende voorzieningen</i>	52	53%	21	21%
<i>Gesubsidieerd werk</i>	20	56%	<10	
<i>Groeituin</i>	36	58%	24	39%
<i>Inburgering</i>	47	54%	11	13%
<i>Inloopsprekkuur</i>	36	41%	21	24%
<i>Jobcoaching</i>	16	42%	<10	
<i>Nazorg</i>	14	67%	<10	
<i>Scholing</i>	19	48%	<10	
<i>Sociale activering</i>	56	52%	34	32%
<i>Tegenprestatie</i>	15	45%	12	36%
<i>Werkervaring</i>	26	43%	16	27%
<i>Zorg</i>	41	30%	32	23%
Totaal**	222	34%	145	22%

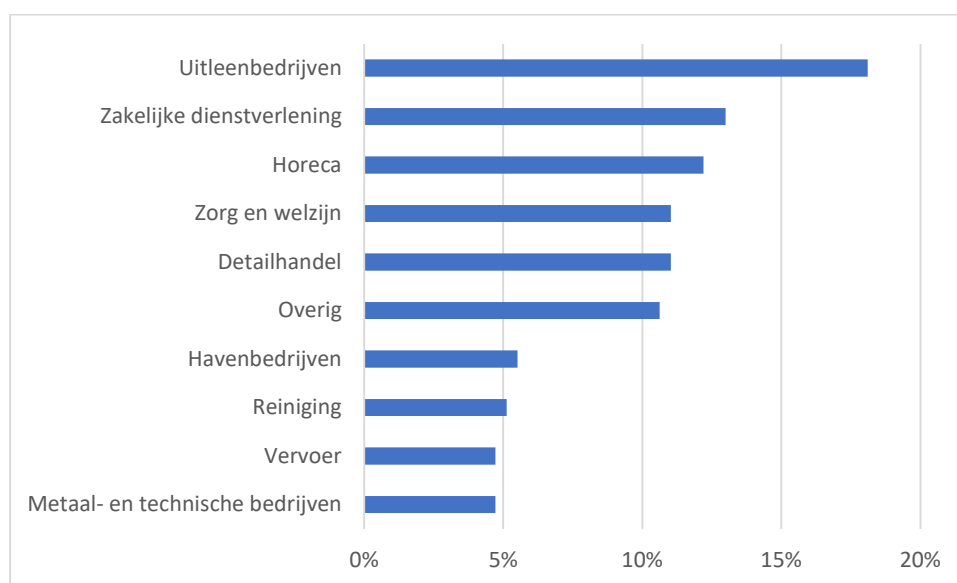
Toelichting: * Percentage van het totaal aantal klanten met de betreffende voorziening waarvoor de trede bekend is; ** De verschillende voorzieningen tellen niet op tot het totaal, omdat klanten meerdere voorzieningen op hetzelfde moment kunnen hebben.

Re-integratievoorzieningen en vinden van betaald werk

Iets minder dan 300 klanten – van in totaal 813 klanten gedurende de onderzoeksperiode – hebben tijdens of na hun uitkering een betaalde baan gevonden. In de meeste gevallen (75 procent) is hier de deelname aan een re-integratievoorziening aan vooraf gegaan. Het gaat om een arbeidscontract bij een werkgever; zelfstandige arbeid laten we hier buiten beschouwing.⁶ Het betreft met name contracten voor bepaalde tijd (90 procent) en ruim 80 procent van gevonden banen start in deeltijd. Gemiddeld werkt men 23,5 uur per week. Hier zit veel variatie in: zo werkt bijna een kwart minder dan 12 uur per week.

Veel voorkomende sectoren zijn de uitzendbranche, horeca, zakelijke dienstverlening, zorg en detailhandel (figuur 4.1). Banen in de industrie komen relatief weinig voor. Het is natuurlijk wel mogelijk dat mensen via een uitzendbureau in de industrie werkzaam zijn. Dit is ook de ervaring van de re-integratieconsulenten. Het gemiddelde uurloon bedraagt €12,70.

Figuur 4.1 Sectoren waarin werk is gevonden

Het percentage inwoners dat tijdens of na inzet van de voorziening betaald werk vindt is relatief hoog (> 50%) voor de volgende voorzieningen: inloopspreekuur, begeleiding naar werk en werkervaring. Dit ligt ook voor de hand omdat dit typen voorzieningen zijn die vooral worden ingezet voor inwoners die dicht bij de arbeidsmarkt aan staan, ofwel op een hogere trede van de participatieladder zijn ingedeeld. Ook gesubsidieerd werk en jobcoaching kennen relatief grote effecten. Bij deze voorzieningen is echter vrijwel per definitie sprake van een baan waarin men is gestart.

Bij faciliterende voorzieningen, scholing en sociale activering ligt het percentage baanvinders tussen de 40 en 45 procent. Voor de overige voorzieningen ligt het percentage baanvinders

⁶ We nemen zelfstandige arbeid niet mee in het onderzoek, omdat we hier via het CBS onvoldoende gegevens over hebben.

tussen de 30 en 35 procent. Ook voor deze laatste voorzieningen is dat vaak logisch: de begeleiding naar vrijwilligerswerk, de groeituin en inburgering worden vaak ingezet voor klanten op lagere treden die (nog) niet op de arbeidsmarkt zijn te plaatsen.

Tabel 4.2 Het vinden van een betaalde baan tijdens en na de voorziening

Voorziening	Tijdens voorziening	Na voorziening	Totaal	Aantal personen	Percentage
Begeleiding naar vrijwilligerswerk	19	25	44	33	32%
Begeleiding naar werk	112	24	136	94	62%
Begeleiding re- integratiemedewerker	121	91	212	137	34%
Faciliterende voorzieningen	39	41	80	44	45%
Gesubsidieerd werk		<10	36	28	78%
Groeituin	<10		29	21	34%
Inburgering	15	34	49	27	31%
Inloopspreekuur	49	41	90	58	66%
Jobcoaching	22	11	33	24	63%
Scholing		<10	21	17	43%
Sociale activering	23	45	68	44	41%
Werkervaring	21	22	43	32	53%
Totaal*	267	110	377	247	37%
Geen voorziening			76	46	30%

Toelichting: * De verschillende voorzieningen tellen niet op tot het totaal, omdat klanten meerdere voorzieningen op hetzelfde moment kunnen hebben. In de tabel zijn voorzieningen met te kleine aantallen deelnemers niet opgenomen.

De gevonden banen duren gemiddeld 11 maanden. Dit zijn overigens cijfers voor alle banen, dus ook voor mensen die geen voorziening hebben gehad. De verschillen tussen de twee groepen zijn echter klein.

Voor ruim 154 baanvinders (ruim de helft van de mensen die betaald werk hebben gevonden) geldt dat zij eind 2020 nog steeds een baan hadden. In dat geval is de duur van de baan op dat moment meegenomen in het gemiddelde. De duurzaamheid van de baan verschilt naar type voorziening. Zo zien we dat gesubsidieerde banen gemiddeld langer duren (14 maanden). Ook banen van klanten waarvoor werkervaring is ingezet zijn met 13 maanden iets langer dan gemiddeld.

Mensen die na 1 januari 2017 of na start van de uitkering werk hebben gevonden, hebben na het vinden van een baan 68% van de tijd een betaalde baan gehad. Als rekening wordt gehouden met deeltijdbanen is dit 45% (de banen zijn gemiddeld voor iets meer dan 25 uur per week).

Onderstaande tabel geeft dit cijfer weer per jaar waarin de eerste baan is gevonden. Hieruit blijkt dat mensen die in 2017 de eerste baan hebben gevonden, sindsdien gemiddeld 61% van de tijd een baan hebben gehad.

Tabel 4.3 *Fractie van de tijd dat baanvinders een baan hebben gehad sinds de start van de eerste baan*

<i>Jaar</i>	<i>Totaal</i>	<i>Deeltijd</i>
<i>Totaal</i>	68%	45%
2017	61%	39%
2018	72%	48%
2019	70%	44%
2020	78%	59%

Het arbeidsmarktsegment waarop uitkeringsgerechtigden vaak zijn aangewezen bestaat in hoge mate bestaat uit tijdelijke, flexibele en parttime banen. Daarom zijn de bovenstaande cijfers over de fractie van de tijd dat mensen een baan hebben gehad vanaf het moment van het vinden van de eerste baan niet ongunstig. Vergelijkingscijfers ontbreken helaas.

Re-integratievoorzieningen en uitstroom uit de uitkering

In de periode 2017-2020 zijn 437 klanten – van in totaal 813 klanten – uitgestroomd uit de uitkering⁷. Een klein deel van hen is meerdere keren uitgestroomd. De belangrijkste uitstroomredenen zijn “arbeid in dienstbetrekking” (43 procent) en “verhuizing naar een andere gemeente” (19 procent). Meer dan een kwart van deze groep is uitgestroomd zonder een re-integratievoorziening te hebben gehad.

Het beeld dat uit onderstaande tabel volgt, komt redelijk goed overeen met het beeld bij het vinden van een betaalde baan. Relatief goed scoren voorzieningen als begeleiding naar werk, inloopsprekuren, scholing en werkervaring. Ook gesubsidieerd werk en jobcoaching scoren relatief goed, maar bij deze voorzieningen betekent het bijna per definitie dat de inwoner een baan heeft en dus in een aantal gevallen de uitkering verlaat. Ook hier behoren faciliterende voorzieningen en sociale activering tot de middengroep van voorzieningen als het gaat om het percentage beoogde resultaten.

⁷ Voor de analyses hebben we de Tozo-klanten buiten beschouwing gelaten. Deze klanten zitten vrijwel allemaal in de groep die geen voorziening heeft gehad.

Tabel 4.4 Uitstroom uit de uitkering tijdens en na de voorziening

Voorziening	Tijdens voorziening	Na voorziening	Totaal	Aantal personen	Percentage
Begeleiding naar vrijwilligerswerk	14	20	34	34	33%
Begeleiding naar werk	84	21	105	98	65%
Begeleiding re-integratiemedewerker	94	87	181	171	43%
Faciliterende voorzieningen	25	22	47	44	45%
Gesubsidieerd werk		<10	29	28	78%
Groeituin	<10		23	20	32%
Inburgering	10	21	31	28	32%
Inloopspreekuur	30	31	61	55	63%
Jobcoaching		<10	24	23	61%
Scholing		<10	21	21	53%
Sociale activering	10	42	52	47	44%
Werkervaring	<10		36	32	53%
Totaal*	219	103	322	319	48%
Geen voorziening			135	128	84%

Toelichting: * De verschillende voorzieningen tellen niet op tot het totaal, omdat klanten meerdere voorzieningen op hetzelfde moment kunnen hebben. In de tabel zijn voorzieningen met te kleine aantallen deelnemers niet opgenomen.

We hebben in deze paragraaf gekeken of de beoogde resultaten (vinden van betaald werk, uitstroom uit de uitkering, opwaartse beweging op de participatieladder) zich tijdens of na deelname aan de re-integratievoorzieningen hebben voorgedaan. Daarbij hebben we geen beperking gesteld aan de lengte van de periode na beëindiging van de voorziening die we hierbij in beschouwing nemen. In bijlage 3 hebben we tabellen opgenomen waarin deze periode is beperkt tot maximaal 3 maanden na beëindiging van de voorziening. Hierdoor worden de percentages bruto effecten lager, maar het patroon van de uitkomsten (verschillen tussen voorzieningen) wordt hierdoor niet wezenlijk anders.

4.5 Samenvatting

Bruto effecten: in hoeverre inwoners tijdens of na de inzet van een re-integratievoorziening betaald werk hebben gevonden, uit de uitkering zijn gestroomd en/of gestegen zijn op de participatieladder.

De ontwikkelingen in Gilze en Rijen zijn na 2017 relatief gunstig ten opzichte van vergelijkbare gemeenten in Noord-Brabant. De uitstroom uit de bijstand is in 2018 – 2020 hoger dan de instroom (exclusief Tozo-klanten). Het nadelige verschil met het voorspelde bijstandsvolume in het verdeelmodel GUP wordt steeds kleiner.

De nota Re-integratie en Participatie 2015 geeft vier doelen, waarvan er twee geen doel zijn maar een middel. Blijven over als doelen:

- Iedere uitkeringsgerechtigde met perspectief op werk (trede 5 of 6 op participatieladder) stroomt binnen een jaar uit naar werk.
- In Gilze en Rijen is er geen werkloosheid onder jongeren.

Er kan worden geconstateerd dat beide doelstellingen niet volledig zijn gerealiseerd. De vraag kan overigens worden gesteld hoe realistisch de doelen waren.

Bij de bruto effecten van de inzet van de voorzieningen is het volgende vast te stellen:

- Het percentage klanten dat tijdens of na de inzet van de voorziening betaald werk vindt is relatief hoog (hoger dan 50%) voor inloopspreekuur, begeleiding naar werk, werkervaring. Deze voorzieningen worden ook vooral ingezet voor klanten die al dichterbij de arbeidsmarkt aan zitten.
- Deze voorzieningen kennen ook een relatief hoog percentage klanten dat uitstroomt uit de uitkering. Het bruto effect van scholing is bij uitstroom uit de uitkering hoger dan bij het vinden van betaald werk.
- Gesubsidieerd werk en jobcoaching laten ook een hoog percentage uitstroom en baanvinders zien: bij beide voorzieningen is vrijwel per definitie sprake van een baan en dus vaak van uitstroom uit de uitkering.
- Voorzieningen als de groeituin, inburgering en sociale activering met relatief lage bruto effecten wat betreft baan vinden en uitstroom uit de uitkering leiden er wel relatief vaak toe dat mensen een opwaartse beweging maken op de Participatieladder. In die zin hebben deze voorzieningen dus in relatief veel gevallen wel het beoogde resultaat.

Tabel 4.5 *Bruto effecten re-integratievoorzieningen (groot, middel, klein) uitgesplitst naar baan vinden, uitstromen uit uitkering en stijgen op Participatieladder*

	Betaalde baan	Uitstroom uitkering	Stijging Participatieladder
Groot bruto effect	Inloopspreekuur Begeleiding naar werk Werkervaring Gesubsidieerd werk Jobcoaching	Inloopspreekuur Begeleiding naar werk Werkervaring Scholing Gesubsidieerd werk Jobcoaching	Nazorg Groeituin Gesubsidieerd werk Inburgering Sociale activering Faciliterende voorzieningen
Middengroep	Faciliterende voorzieningen Scholing Sociale activering	Begeleiding re-integratiemdw Faciliterende voorzieningen Sociale activering	Begeleiding naar werk Jobcoaching Scholing Tegenprestatie Werkervaring
Klein bruto effect	Begeleiding vrijwilligerswerk Begeleiding re-integratiemdw Groeituin Inburgering	Begeleiding vrijwilligerswerk Groeituin Inburgering	Begeleiding vrijwilligerswerk Begeleiding re-integratiemdw Diagnose/onderzoek Inloopspreekuur Zorgtrajecten

5 Netto effectiviteit re-integratievoorzieningen

5.1 Inleiding

In het vorige hoofdstuk hebben we vastgesteld hoeveel mensen die hebben deelgenomen aan een re-integratievoorziening tijdens of na deelname een stap hebben gemaakt op de participatieladder, betaald werk hebben gevonden en/of uitgestroomd zijn uit de uitkering. Echter, ook zonder deelname aan re-integratie zouden een aantal mensen dit realiseren. Het gedeelte dat zonder re-integratievoorziening deze resultaten niet zou hebben behaald wordt gedefinieerd als de netto-effectiviteit. Anders gezegd: in die gevallen is het resultaat te danken aan de inzet van de re-integratievoorziening.

5.2 Netto effectiviteit volgens uitvoerders

De meeste consultants zijn van mening dat een inzet van een voorziening altijd iets oplevert. Men stelt de vraag wat effectiviteit inhoudt. Misschien niet altijd direct een baan, maar soms is een stap op de participatieladder ook effectief. Soms gaat het om beter inzicht in de situatie en mogelijkheden van klanten. Uitgangspunt is maatwerk, dat wil zeggen dat gekeken wordt wat er voor de betreffende persoon (klant) nodig is, uitgaande van inzicht in de betekenis van de situatie, mogelijkheden en beschikbare voorzieningen.

De volgende voorzieningen worden door consultants, managers en beleidsadviseurs relatief vaak genoemd als effectief:

- Proefplaatsingen en werkervaringsplaatsen;
- De aparte productielijnen bij werkgevers waar klanten werkervaring kunnen opdoen. Dit resulteert regelmatig in een reguliere baan, eventueel in combinatie met een loonwaardemeting en loonkostensubsidie.
- Als voortrajecten, activering (met diagnose) zijn La Poubelle en de groeituin effectieve instrumenten.

Volgens de meeste consultants hebben vooral voorzieningen toegevoegde waarde waarbij er steeds meer kennis over en inzicht in de klant ontstaat. Dat is uiteindelijk nodig om voor die persoon een juiste baan te vinden. De hierboven genoemde voorzieningen leveren het gewenste inzicht in de klant op, omdat de klanten kunnen worden waargenomen in een werk- of activeringsomgeving.

Eén consultant baseert het oordeel dat de voorzieningen die nu worden ingezet effectief zijn op regionale cijfers, waaruit blijkt dat Gilze-Rijen relatief hoge plaatsingscijfers (in vergelijking met de andere gemeenten in de arbeidsmarktregio) heeft ten opzichte van het aantal uitkeringsgerechtigden. Een andere consultant geeft aan dat een aanzienlijk deel van de klanten zonder inzet van de re-integratievoorzieningen niet zou zijn uitgestroomd of werk zou hebben gevonden.

De consultants die statushouders begeleiden zijn minder positief over de reguliere voorzieningen. Zij constateren dat bijvoorbeeld La Poubelle toch vaak als tijdsbesteding werkt. La Poubelle moet gericht en moet met goede afspraken worden ingezet om deze voorziening effectief te laten zijn. Soms wordt deze voorziening benut om een beter beeld te krijgen van wie de persoon is (diagnose o.b.v. praktijk). Het is vooral een stap in een traject naar “meedoen”, nog niet specifiek naar werk.

Verplichtingen opleggen werkt vaak minder goed; het gaat er vooral om dat mensen ook intrinsiek gemotiveerd zijn. Het opleggen van verplichtingen gebeurt bij het opstellen van de plan van aanpak. Bij klanten met intrinsieke motivatie voelt het niet als verplichtingen, bij de niet-willers wel.

Het heroverwegen van voorzieningen blijft echter wenselijk. Door veranderende omstandigheden of ontwikkelingen in het klantenbestand kunnen andere soorten voorzieningen nodig zijn en bestaande voorzieningen aan belang inboeten.

Niet of minder effectief zijn volgens de consultants:

- De inzet van psychologen (is vaak een slechte investering);
- Administratieve trajecten;
- Niet alle Participatiebanen van de Diamant Groep hebben effect; ze leiden niet allemaal tot duurzame uitstroom;
- Beroeps/studiekeuzeproducten hebben vaak ook geen toegevoegde waarde.

5.3 Netto effectiviteit volgens de analyses

In het vorige hoofdstuk hebben we de bruto-effecten van de verschillende re-integratievoorzieningen bekeken. Hiermee hebben we nog geen volledig beeld van de effectiviteit. Iemand die uit de uitkering stroomt tijdens of na een voorziening, was zonder voorziening misschien ook wel uitgestroomd. Hetzelfde geldt voor baanvinders: zij zouden de baan ook hebben kunnen vinden zonder inzet van een voorziening.

Daarom proberen we ook een inschatting te maken van de netto-effectiviteit van re-integratie, met andere woorden: stroomt iemand niet alleen tijdens of na, maar ook *als gevolg van* deelname aan een voorziening uit of vindt iemand werk als gevolg van de voorziening?

Een experiment met een gerandomiseerde controlegroep is de meest betrouwbare methode om netto-effectiviteit te meten, maar is binnen de context van dit onderzoek niet mogelijk. Ook andere methoden, waarbij gebruik wordt gemaakt van een betrouwbare niet-experimentele controlegroep, zijn niet mogelijk. Wel kunnen we klanten met en zonder een bepaalde voorziening met elkaar vergelijken en daarbij controleren voor verschillen in achtergrondkenmerken tussen deze groepen (niveau 2 op de *Maryland Scientific Methods Scale*). De gevonden resultaten geven een eerste indicatie van de netto-effectiviteit, maar moeten met de nodige voorzichtigheid worden geïnterpreteerd.

Zoals we eerder in dit rapport hebben gezien, wordt een aantal voorzieningen vaker ingezet voor bepaalde groepen klanten. Hiervoor moeten we controleren, c.q. corrigeren. Als klanten met een zwakkere positie vaker deelnemen aan een bepaalde voorziening, zouden we het effect van deze voorziening namelijk kunnen onderschatten (en andersom). We controleren daarom voor de volgende kenmerken:

- Geslacht
- Leeftijd
- Het hebben van een partner
- Het hebben van een of meer kinderen
- Migratieachtergrond
- (Oud) statushouder
- Opgenomen in doelgroepenregister

- Opleidingsniveau
- (Eerst bekende) trede op participatieladder
- Duur van de uitkering bij start van de observatieperiode

Een technische toelichting van de gebruikte methode is opgenomen in bijlage 4.

Omdat bijna iedereen een re-integratievoorziening krijgt en vooral begeleiding door een re-integratiemedewerker, zijn de analyses uitgevoerd zonder de begeleiding door een re-integratiemedewerker en zorgtrajecten. We vergelijken eerst de totale groep klanten met een aanvullende voorziening met de groep zonder aanvullende voorziening. Deze vergelijking geeft een indicatie dat de aanvullende voorzieningen een positief effect hebben op de uitstroom uit de uitkering, het vinden van een baan en een stijging op de participatieladder.

Iemand waarvoor een aanvullende voorziening wordt ingezet heeft een 1,33⁸ maal zo hoge kans om uit te stromen uit de uitkering als iemand met dezelfde kenmerken waarvoor geen aanvullende voorziening wordt ingezet. Het effect op de uitstroom is licht significant. Het effect van een aanvullende voorziening op de kans om een baan te vinden is zelfs een 1,66 zo hoge kans, maar dit effect wordt mogelijk overschat doordat bepaalde voorzieningen deels zijn ingezet op het moment dat er al sprake was van een baan. Deze uitkomsten moeten daarom als indicatief worden gezien en met voorzichtigheid worden geïnterpreteerd (zie verder bijlage 4).

Daarnaast kijken we naar de specifieke voorzieningen, die we met elkaar vergelijken.⁹ In onderstaande tabel geven we aan welke activiteiten het relatief goed doen en welke juist minder goed. Een plus geeft een indicatie dat de voorziening een positief effect heeft op de uitkomstvariabele, een min dat de voorziening juist een negatief effect heeft.

Hieruit komt naar voren dat begeleiding naar werk en het inloopspreekuur de meeste kans geven op het vinden van een baan en uitstroom uit de uitkering. Faciliterende voorzieningen (zoals kinderopvang) hebben een positief effect op de kans dat iemand een baan vindt. Scholing heeft zowel een gunstig effect op de kans op uitstroom uit de uitkering en het zetten van een stap op de participatieladder. Ook sociale activering en inburgering lijken een positief effect te hebben op de kans om te stijgen op de participatieladder. De groeituin lijkt juist een negatief effect te hebben op het vinden van een baan, al is dit effect slechts licht significant. Mogelijk is hier sprake van een lock-in effect, waarbij deelnemers minder hard zoeken naar een betaalde baan.

Deze uitkomsten corresponderen in het algemeen vrij goed met de weergegeven verschillen in bruto-effecten van de verschillende voorzieningen in hoofdstuk 4.

⁸ Hierbij moet worden bedacht dat de kans op uitstroom uit de uitkering niet zo hoog is. Wanneer de 'normale' kans op uitstroom bijvoorbeeld 25% zou zijn, betekent de factor 1,30 dat de kans met de inzet van een aanvullende voorziening ongeveer 33% (1,30 maal 25%) is. Een toename van 8 procentpunten. De normale kans op het vinden van een baan is voor mensen in de bijstand veelal nog lager dan de kans op uitstroom.

⁹ Met uitzondering van loonkostensubsidie en jobcoaching, omdat deze per definitie worden gecombineerd met een baan

Tabel 5.1 *Indicatie voor netto-effectiviteit van verschillende voorzieningen t.o.v. begeleiding door een re-integratiemedewerker en zorgtrajecten*

<i>Voorziening</i>	<i>Kans op stijging participatieladder</i>	<i>Kans op het vinden van een baan</i>	<i>Kans op uitstroom uit de uitkering</i>
<i>Begeleiding naar vrijwilligerswerk</i>			
<i>Begeleiding naar werk</i>		+	+
<i>Faciliterende voorzieningen</i>		+	
<i>Groeituin</i>		(-)	
<i>Inburgering</i>	+		
<i>Inloopsprekuren</i>		+	+
<i>Scholing</i>	+		+
<i>Sociale activering</i>	+		
<i>Werkervaring</i>			

+ en - is significant op 5%-niveau, (+) en (-) is significant op 10%-niveau

Wat betreft de uitkomsten voor de groeituin moet worden opgemerkt, en dat geldt ook voor sociale activering, dat het een zinvolle dagbesteding kan geven aan mensen die geen stappen kunnen maken naar betaald werk en/of uitstroom uit de uitkering. Ook kan de groeituin een goed instrument zijn voor screening/diagnose van deelnemers voor vervolgtrajecten. Verder kunnen de activiteiten van mensen op de groeituin leiden tot besparingen op andere maatschappelijke kosten. Dit laatste is binnen dit onderzoek niet vast te stellen. Ook moet worden bedacht dat de groeituin zich heeft doorontwikkeld en dat de aanpak de laatste paar jaar veranderd is. Het is mogelijk dat dit nog niet helemaal tot uiting komt in de resultaten van de analyses.

6 Kosten van re-integratie

6.1 Inleiding

Dit hoofdstuk schetst een beeld van de kosten van de re-integratieactiviteiten van de gemeente Gilze en Rijen. Bijlage 5 bevat een uitgebreide analyse van de kosten van re-integratieactiviteiten van de gemeente Gilze en Rijen.

Er kan in de kosten onderscheid worden gemaakt tussen:

- De kosten voor de inzet van eigen personeel van de gemeente, c.q. de ABG-organisatie;
- De kosten voor de inzet van ingehuurd personeel;
- Kosten voor de inkoop van re-integratievoorzieningen bij externe partijen;
- Overige kosten.

Hierbij dient vooraf te worden opgemerkt dat de voorziening 'de groeituin' een eigen gemeentelijke voorziening is. De kosten voor deze voorziening worden apart geadministreerd. We gaan eerst in op de kennis van consultants over de kosten van voorzieningen.

6.2 Kennis over kosten bij consultants

De consultants hebben enigszins inzicht in de kosten voor de re-integratievoorzieningen. Dit is vooral het geval wanneer externe partijen worden ingeschakeld en er een beschikking moet worden afgegeven. La Poubelle kost bijvoorbeeld rond de 900 euro per kwartaal. Maar van de groeituin weet men niet wat het per klant kost omdat dit een eigen voorziening is van de gemeente en de consultants geen inzicht hebben in de kosten van de voorziening.

De consultants hebben onlangs inzicht gekregen in de beschikbare budgetten voor re-integratie. Men heeft daar vaker om gevraagd en is blij dat deze informatie nu is gedeeld.

Het reguliere instrumentarium kan eigenlijk altijd worden ingezet. Ook relatief kleine extra voorzieningen kunnen op eigen verantwoordelijkheid worden ingezet.

Inzet van duurdere voorzieningen, zoals vooral beschut werk, een specifieke (dure) opleiding of de inzet van een externe partij gaan altijd in overleg met de kwaliteitsmedewerker (het vierogen principe). Uitgangspunt bij de vormgeving van een re-integratieplan is wat de betreffende klant nodig heeft. In veel gevallen volstaat het reguliere instrumentarium en de flexibiliteit van dat instrumentarium. Wanneer er meer nodig is, dan wordt dit in overleg met de kwaliteitsmedewerker vastgesteld (en/of in overleg met andere teamleden, als er ook een inhoudelijk oordeel nodig is, bijvoorbeeld met het oog op een specifieke baan).

Ook qua tijdsbesteding van consultants per type voorziening is de behoefte van de klant maatgevend. Het is niet mogelijk om daar algemene uitspraken per voorziening over te doen. Bij statushouders speelt echter wel dat na een jaar de maatschappelijke begeleiding van statushouders stopt. Een aantal van hen heeft dan nog steeds behoefte aan vrij intensieve begeleiding die de consultants dan deels invullen.

Eens per 3 maanden ontvangt Talent2Work een overzicht van de uitgaven, voor de regio en per gemeente. Het gaat dan om uitgaven uit de zogenaamde “regionaal gebundelde middelen”.

De regio Midden Brabant wil in de hele regio de werkgevers op dezelfde manier bedienen. De middelen van de gemeenten voor het WSP worden daarom gebundeld. Gemeente geven zelf aan hoeveel plaatsingen ze willen realiseren en op basis daarvan wordt 1.250 euro per plaatsing in een gemeenschappelijke pot (gebundelde middelen) gestopt die wordt benut voor plaatsen van werkzoekenden. Daar worden dan goedkope en dure voorzieningen uit gefinancierd. Opmerkelijk is dat het afgelopen jaar voldoende plaatsingen zijn gerealiseerd, maar dat er gemiddeld minder dan het bedrag van 1.250 euro per plaatsing is ingezet. Blijkbaar waren er geen dure voorzieningen nodig. Dit hield ook verband met corona, namelijk dat bepaalde voorzieningen niet konden worden ingezet.

6.3 Totaalbeeld kosten (2017 – 2020)

In bijlage 5 is een uitgebreide analyse opgenomen van de kosten van re-integratievoorzieningen.

Het blijkt dat veruit het grootste deel van de kosten bestaan uit a) de inzet van re-integratieconsulenten (zowel vaste formatie als inhuur) voor de begeleiding van inwoners van Gilze en Rijen, b) de inzet van twee consulenten op de groeituin en c) de begeleiding plan van aanpak door derden (extern). Vanaf 2018 zijn deze drie typen voorzieningen goed voor circa 85 procent van de totale kosten voor re-integratie. Zie tabel 6.1.

De kosten voor de inzet van personeel door de Gilze en Rijen is overigens exclusief overheadkosten (leiding, staffuncties, materiële kosten gemeente). Het zijn alleen de kosten van de direct uitvoerende medewerkers. De overhead wordt op een apart programma geregistreerd.

De begeleiding door derden betreft de navolgende partijen (gezamenlijk 75% van de totale kosten voor begeleiding door derden):

- Diamant Groep
- 18K (een payroll BV van de Diamant Groep)
- Match and Work
- Talentrix
- Stichting buitengewoon leren en werken (Prins Heerlijk)

Verder is opvallend dat de kosten voor onkostenvergoedingen in 2020 zijn gedaald, zeer waarschijnlijk door de Covid-crisis. De kosten voor diagnose/onderzoek door externe partijen zijn de afgelopen jaren wat toegenomen.

De algemene kosten zijn vooral kosten die niet kunnen worden toegerekend aan een specifieke inwoner. Het gaat dan bijvoorbeeld om de kosten voor de website, de presentiegelden voor de cliëntenraad, kleine kosten voor Talent2Work en de inzet van een sportcoach.

Tabel 6.1 Kosten re-integratievoorzieningen gemeente Gilze en Rijen (2017 - 2020)

Type voorziening	2017	2018	2019	2020
Begeleiding re-integratieconsulent ABG	390.836	509.981	583.161	548.339
De groeituin	102.097	106.271	119.463	119.018
Begeleiding door derden (extern)	174.205	123.834	232.173	179.001
Onkostenvergoeding	45.425	39.471	35.801	16.359
Scholing - extern	15.619	22.598	19.545	5.747
Diagnose/onderzoek - extern	4.837	16.871	27.021	25.192
Kinderopvang	1.347	9.789	12.215	4.923
Niet-wettelijke loonkostensubsidie	12.197	12.703	0	0
Overige	1.080	2.216	3.153	606
Algemene kosten (438900)	50.023	34.358	28.374	32.434
Regionale samenwerking	15.297	0	31.976	39.216
Totaal	812.963	878.092	1.092.882	970.835

- 1) In 2017 is een bedrag van bijna 47.000 euro dat was geboekt op kostenplaats 438900 en kosten voor beschut werk betreft in deze tabel opgenomen onder begeleiding door derden (extern) en niet bij de algemene kosten (438900).

Kosten wettelijke loonkostensubsidies

Dit betreft de kosten voor loonkostensubsidies ten behoeve van inwoners die zijn geplaatst in nieuw beschut werk of een banenafsprakbaan (garantiebaan). De loonkostensubsidie komt bovenop de kosten voor de eventuele begeleiding van het plan van aanpak door derden. De loonkosten worden vanuit de gebundelde uitkering Participatiewet betaald. We zien dat de kosten voor de wettelijke loonkostensubsidie sinds 2017 gestaag zijn toegenomen. Dit is ook logisch omdat steeds meer inwoners vanuit de Participatiewet worden geplaatst in beschut werk of in een banenafsprakbaan. Deze beide instrumenten vervangen feitelijk de oude Wsw.

Tabel 6.2 Kosten wettelijke loonkostensubsidies gemeente Gilze en Rijen (2017 - 2020)

Type voorziening	2017	2018	2019	2020
Loonkostensubsidie wettelijk	48.757	107.531	143.634	192.714
Totaal	48.757	107.531	143.634	192.714

Inburgering

Daarnaast wordt de re-integratie van statushouders (deels) betaald vanuit inburgering. Dit betreft bijvoorbeeld de kosten voor een re-integratieconsulent die specifiek wordt ingezet voor statushouders. De kosten zijn circa 75.000 euro op jaarbasis.

6.4 Kosteneffectiviteit

Voor alle voorzieningen tezamen

De **totale kosten** in de periode 2017 – 2020 zijn circa 3,9 miljoen euro. Daarin hebben we voor 2 jaar de kosten van één re-integratieconsulent voor statushouders meegenomen in de totale kosten voor re-integratie. De indirecte kosten (leiding, staf en andere overhead) zijn niet meegenomen in deze kosten.

Voor deze 3,9 miljoen euro is in de periode 2017 – 2020 ongeveer 1.650 keer een re-integratievoorziening ingezet. Dit levert **gemiddelde kosten per inzet van een voorziening** op van bijna 2.400 euro.

Veel mensen hebben meer dan één voorziening gehad. Het aantal personen waarover het gaat ligt rond op iets meer dan 660. De **gemiddelde kosten per bereikte persoon** zijn daarmee bijna 5.900 euro.

De ingezette voorzieningen blijken in bepaalde mate het beoogde resultaat te realiseren. Onderstaande tabel geeft de **kosten per bruto effectieve toepassing** van voorzieningen, waarbij is uitgegaan van het persoonsniveau:

Tabel 6.3 Gemiddelde kosten per bruto-effectieve toepassing van voorzieningen (2017 - 2020) gemeente Gilze en Rijen

Gemiddelde kosten per persoon:	Euro
die één of meer betaalde baan vindt	15.800
die één of meer keer uitstroomt uit de uitkering	12.200
die één of meer keer opwaarts beweegt participatieladder	17.600
waarvoor tenminste één van deze resultaten is bereikt	8.900

Omdat de netto effectiviteit van voorzieningen alleen ten opzichte van elkaar en indicatief kan worden bepaald, is afgezien van een berekening van de kosten per netto effectieve toepassing van voorzieningen.

Per type voorziening

Dezelfde soort cijfers als hierboven voor het totaal aan voorzieningen zijn ook per type voorziening samengesteld. Deze cijfers moeten als indicatief worden gezien. De redenen hiervoor staan weergegeven in bijlage 5.

De totaalregel in tabel 6.4 geeft de gemiddelde kosten per toepassing en per bruto effectieve toepassing voor alle voorzieningen gezamenlijk weer (zie ook hierboven). Dit geeft een goede indicatie omdat hier elk bruto effect één keer is meegerekend.

Wanneer mensen meer dan één voorziening hebben gehad, wordt het eventuele gerealiseerde bruto effect bij de verschillende voorzieningen meegenomen waardoor sprake is van dubbeltellingen. Hierdoor worden de gemiddelde kosten per bruto effectieve toepassing bij de verschillende voorzieningen te laag ingeschat. Het geeft echter wel een indicatie van onderlinge verhoudingen van de gemiddelde kosten van de verschillende voorzieningen.

Bij de kosten per toepassing in de tweede kolom speelt dit niet. De kosten per toepassing geeft dus een redelijk zuiver beeld van de kosten per type voorziening.

Tabel 6.4 Gemiddelde kosten per toepassing en per bruto-effectieve toepassing van voorzieningen (2017 - 2020) gemeente Gilze en Rijen, per type voorziening

Gemiddelde kosten per:					
	Toepassing	B-baan	B-uitstroom	B-pladder	B-één
Totaal	2.400	15.800	12.200	17.600	8.900
Begeleiding re-integratieconsulent	2.200	5.500	4.900	5.900	3.300
Groeituin	6.300	21.300	22.300	12.400	8.900
Begeleiding door derden (extern)	3.100	6.800	6.600	6.800	4.500
Kinderopvang/onkostenvergoeding	1.600	3.800	3.800	3.200	2.200
Scholing	1.600	3.700	3.000	3.300	2.200
Diagnose/Onderzoek	900	4.300	3.100	3.200	1.800

Toelichting:

B-baan= betaalde baan gevonden tijdens of na voorziening; B-uitstroom: uitgestroomd uit uitkering tijdens of na voorziening; B-pladder: gestegen op participatieladder tijdens of na de voorziening; B-één: minimaal één van de drie voorgaande bruto effecten is opgetreden tijdens of na de voorziening.

De groeituin en de begeleiding door derden zijn relatief dure voorzieningen. Dit geldt vooral voor de groeituin. De groeituin heeft echter ook andere effecten: het biedt mensen die geen stappen richting werk kunnen maken een zinvolle dagbesteding en er wordt voedsel voor de voedselbank verbouwd. Daarnaast kan de deelname aan de groeituin leiden tot besparingen op andere maatschappelijke kosten. Dat laatste is binnen de kaders van dit onderzoek niet vast te stellen.

De begeleiding door een re-integratiemedewerker kost ongeveer 2.200 euro per toepassing. De gemiddelde kosten per bruto effectieve toepassing van deze begeleiding varieert van 4.900 euro (per uitstromer uit de uitkering) tot 5.900 euro (per opwaartse beweging op de werkladder).

Diagnose/onderzoek is relatief goedkoop per toepassing van de voorziening. Maar omdat deze voorziening op zichzelf een relatief lage bruto effectiviteit kent (wat ook in de lijn van de verwachting ligt), zijn de kosten per bruto effectieve toepassing vergelijkbaar met die voor kinderopvang/onkostenvergoeding en scholing.

7 Succesfactoren en organisatie uitvoering

7.1 Succesfactoren

Uit de interviews met management, beleid en uitvoering zijn de volgende belangrijkste succesfactoren naar voren gekomen:

Succesfactoren in relatie tot de klant

- De klant (gericht en echt) aandacht geven. De klanten voelen zich gezien en gehoord.
- Aansluiting tussen consulent en klant, dezelfde taal spreken als de klant.
- Persoonlijk spreken van klanten, mensen goed kennen.
- Handelen vanuit het perspectief van de klant, niet eerst kijken naar de regels. Werken vanuit de bedoeling.
- Maatwerk. Hierbij gaat het om maatwerk binnen zekere kaders. De een kun je drie maanden geven om zijn droombaan te vinden, bij een ander weet je al snel dat het traject dat een klant wil lopen niet realistisch is. Dan moet je gaan voor de "broodbaan".
- Uren proberen uit te breiden van mensen die in deeltijd werken en nog deels in de uitkering zitten.

Succesfactoren in relatie tot team en organisatie

- Samenwerken, teamwerk. Het team is een hecht team en veel stabielere dan enkele jaren geleden. De lijntjes zijn kort en er wordt goed geschakeld.
- Samenwerken en afstemmen bestuur / beleid / uitvoering.
- Samenwerken met voorliggende voorzieningen.
- De mensen in de uitvoering.

Succesfactoren in relatie tot voorzieningen:

- Trainingen aanbieden (sollicitatievaardigheden, sociale vaardigheden, etc.).
- Specifieke instrumenten.
- Vinden juiste mogelijkheden bij werkgevers.
- Grote werkgevers die open staan voor de doelgroep.
- Gebruik van effectiviteitskaarten in de uitvoering.

7.2 Bijdrage organisatie uitvoering Sociaal Domein aan succesvolle inzet re-integratievoorzieningen

In het algemeen bestaat er onder de gesprekspartners een zekere mate van tevredenheid over de huidige uitvoering van re-integratie. Bij enkelen is er grote tevredenheid over de wijze waarop een en ander op dit moment is georganiseerd en wordt uitgevoerd. De organisatie is gericht op breed en integraal samenwerken. Dat werkt best goed. De mensen weten elkaar te vinden; vooral de mensen van Werk en de mensen van Inkomen. Dit geldt ook voor het Sociaal Team/WMO, dit team heeft in Corona-tijd een nieuwe start gemaakt. Daardoor is de aansluiting van het team re-integratie en participatie op (de rest van) het sociaal domein is nog in ontwikkeling. Men weet elkaar te vinden, maar het dorpssteam (samenwerking tussen verschillende organisaties) is in corona-tijd gestart en dat bevordert niet de persoonlijke contacten. Het overleg is vooral op casus-niveau. Verder zijn er veel

wisseling van consultants in het sociaal domein; dit maakt de samenwerking niet makkelijker.

Verder is een tweedeling te constateren in de meningen over de uitvoering van re-integratie. Aan de ene kant wordt door sommige betrokkenen aangegeven dat er bijvoorbeeld:

- Meer stabiliteit in visie en aanpak zou moeten zijn en dat gemaakte plannen en gestarte veranderingsprocessen meer zouden moeten worden afgemaakt. Dit punt wordt breed gedeeld.
- Maar ook dat sommige ontwikkelingen te lang duren, zoals de ontwikkeling van een nieuw concept dat lijkt op de werkstraat. Het is van belang om intensief te werken met de klant zodat meer inzicht ontstaat in de motivatie, interesses en talenten van de klant.

Aan de andere kant vinden andere betrokkenen dat er de laatste tijd veel meer sprake is van een stabiele situatie en een stabiel team dan daarvoor. Zij benadrukken juist dat er positieve ontwikkeling hebben plaatsgevonden en dat de consultants van het team elkaar heel goed weten te vinden en een hecht team vormen. De lijnen zijn kort en de samenwerking in het team is goed.

Er is steeds minder formatie beschikbaar voor re-integratie. Er is wel administratieve ondersteuning bijgekomen, maar dat is ten kosten gegaan van de formatie consultants.

Ons eindoordeel hierover is dat er sprake lijkt van een zeer gemotiveerd en betrokken team dat het beste wil bereiken voor de inwoners van Gilze en Rijen. Er lijken ons geen grote belemmeringen te bestaan voor een succesvolle inzet van de re-integratievoorzieningen. Of het moet de volgens sommigen beperkte formatie aan re-integratieconsultanten zijn. Aan de andere kant vinden wij de caseloads in vergelijking met andere gemeenten niet extreem hoog. Wij komen vaker caseloads tegen die tussen de 100 en 200 bijstandsklanten per re-integratieconsultant liggen. Dit gegeven wil echter niet zeggen dat alle klanten in de caseload intensief kunnen worden begeleid en ondersteund. Het is mogelijk om hier duidelijke beleidsmatige keuzes in te maken.

Daarnaast worden op verschillende aspecten verbeterpunten genoemd. Daarop gaan we in de volgende paragraaf in.

7.3 Verbeterpunten

We behandelen de genoemde verbeterpunten ingedeeld naar diverse onderwerpen.

Sturing en kaders

Op de eerste plaats worden enkele zaken genoemd die te maken hebben met kaders en sturing voor de uitvoering:

- Het formuleren van een visie: wat willen we bereiken en hoe gaan we dat doen? In het kader daarvan wordt de ontwikkeling genoemd om te werken met steeds betere afdelings- en teamplannen.
- Met elkaar afspreken van verwachtingen ten aanzien van de teamresultaten: wat moet aan het einde van het jaar zijn georganiseerd waardoor bestuur en leiding tevreden is met de resultaten?

- Het geven van meer inzicht in de resultaten en effectiviteit van alle inspanningen, dat wil zeggen dat er nog beter zicht is op welke voorzieningen goed werken, voor wie en om welke redenen. Dat zou ook op regelmatige basis moeten gebeuren en zodanig dat voor alle betrokkenen (van gemeenteraad tot uitvoering) duidelijk is wat de goede kanten en risico's van de ondersteuning zijn. Op individueel niveau worden keuzes gemaakt die niet altijd het beoogde resultaat hebben, maar dat wil niet zeggen dat er gemiddeld slechte keuzes worden gemaakt of dat het eindresultaat onvoldoende is. Beter inzicht in het proces is voor iedereen een meerwaarde.
- Inzicht in het budget dat voor het team, per consultant en/of per klant beschikbaar is voor re-integratie.
- Managementrapportages delen met de uitvoering en goed inzicht geven in de uitputting van budget beschikbaar voor trajecten. Het budgetbeheer is in ontwikkeling.

Team, samenwerking, formatie

Sommige betrokkenen geven aan dat er in de samenwerking nog wel verbeteringen mogelijk zijn. Bijvoorbeeld tussen de re-integratie- en de inkomensconsulenten en de re-integratieconsulenten en de ondersteunende administratieve afdeling. Sommigen missen in dat kader teambuildingsactiviteiten.

De samenwerking tussen de re-integratieconsulenten en Talent2Work kan beter. Het schuurt bijvoorbeeld dat Workin wordt ingezet. Verder worden wederzijdse verwachtingen regelmatig niet ingelost. De re-integratieconsulenten hebben behoefte aan meer diverse plaatsingsmogelijkheden bij lokale werkgevers.

De groeituin zou meer klanten kunnen helpen als een collega bij zou komen die de werkzaamheden van de klanten op de groeituin aanstuurt. Dan kan de groeituin ook in de middag open zijn en is de stap voor sommige klanten minder groot.

Samenwerking/afstemming bestuurlijk niveau, management en uitvoering

De uitvoering zou meer kunnen worden betrokken bij de beleidsvorming op managementniveau en bestuurlijk niveau (B&W). Daar wordt op dit moment structureel niet voldoende inhoud aan gegeven.

Hierin past ook de opmerking dat de beleidsafdeling beter aangesloten moeten zijn bij management en uitvoering. De beleidsafdeling zou veel pro-actiever moeten meedenken over ontwikkelingen en adviezen moeten geven. Beleid zou meer initiatief moeten nemen en aanjager moeten zijn en uitvoering daarbij moeten betrekken.

Overige onderwerpen

De consulenten van de groeituin geven aan dat er wel eens klanten van andere gemeenten of andere organisaties deelnemen aan de groeituin. Hiervoor worden door de gemeente Gilze en Rijen geen kosten in rekening gebracht bij die andere gemeenten en andere organisaties.

De samenstelling van de populatie is in het afgelopen jaar sterk veranderd. De groep met een korte afstand tot de arbeidsmarkt is steeds kleiner geworden. Dit heeft betekenis voor de inzet van voorzieningen, niet voor het type voorzieningen. De beschikbare typen voorzieningen voldoen, alleen zullen sommige voorzieningen minder en andere meer ingezet moeten worden.

Verder is het soms handiger om regionaal te opereren, als alle betrokken gemeenten met min of meer dezelfde problematiek te maken krijgen. Het coördineren en afstemmen verloopt dan niet altijd even soepel en mogelijk zijn hier nog winstpunten te halen. Door de regionale samenwerking is het ook minder belangrijk wie waar een vacature vervuld. Vanuit gezamenlijk perspectief (van de samenwerkende gemeenten) moet voorop staan dat zoveel mogelijk klanten worden bemiddeld naar werk en dat vacatures zo snel mogelijk en zo goed mogelijk worden vervuld. De visie en het idee hierachter is dat je dan gezamenlijk een beter resultaat haalt dan ieder afzonderlijk. Het is nu niet duidelijk in hoeverre dit regionale belang meeweegt in het lokale beleid.

Wij merken bij dit laatste op dat het één het ander niet uitsluit in de zin dat binnen de regionale samenwerking de consultants van Talent2Work vooral hun netwerk verder zouden kunnen opbouwen met werkgevers in Gilze en Rijen, ook voor toeleidingsplekken (werkervaringsplaatsen, proefplaatsingen, etc.). Verder vraagt de gemeentelijke doelgroep vaak een andere benadering dan het ophalen en het vervullen van vacatures.

Bijlage 1: Re-integratievoorzieningen gemeente Gilze en Rijen, doel en doelgroep

Voorziening	Doel	Doelgroep
<i>Voorzieningen ten behoeve van een uitkeringsgerechtigde</i>		
Bemiddeling naar werk	Het op een zo kort mogelijke termijn laten uitstromen van de uitkeringsgerechtigde naar algemeen geaccepteerde arbeid.	De belanghebbende die, eventueel met inzet van de in de Verzamelverordening, dan wel deze beleidsregels genoemde voorzieningen, bemiddelbaar is naar algemeen geaccepteerde arbeid.
Bemiddeling naar maatschappelijke participatie	Om de maatschappelijke participatie van een belanghebbende te stimuleren.	De belanghebbenden die vanwege hun individuele situatie (vooralsnog) geen uitzicht hebben op regulier werk
Scholing	Het bijbrengen van kennis, vaardigheden of het behalen van een startkwalificatie die de arbeidsinschakeling van belanghebbende mogelijk maakt.	De belanghebbende, bij wie het college of diens (potentiële) werkgever, heeft vastgesteld dat scholing noodzakelijk is, omdat arbeidsinschakeling van belanghebbende vanwege ontbrekende kennis of vaardigheden niet direct mogelijk is.
Werkervaringsplaats	Om met behoud van uitkering op een onbetaalde werkplek zijn of haar arbeidsmarktpositie te versterken, teneinde arbeidsinschakeling mogelijk te maken.	Uitkeringsgerechtigden die vanwege een gebrek aan werkervaring en/of vaardigheden de stap richting de arbeidsmarkt niet kunnen maken.
Proefplaatsing	Om met behoud van uitkering op een onbetaalde werkplek zijn of haar arbeidsbekwaamheid te tonen, zodat bij diezelfde werkgever vervolgens instroom in regulier betaald werk kan plaatsvinden.	Uitkeringsgerechtigden, aan wie een werkgever voornemens is een dienstverband aan te bieden, maar bij wie de werkgever twijfels heeft over de geschiktheid voor een specifieke functie.
Beschut werk	Het optimaal benutten van de aanwezige loonwaarde van mensen en deze doelgroep arbeidsfit houden door in te zetten op arbeidersontwikkeling, waarbij het streven is om mensen met beperkingen en een economische verdien capaciteit naar werk bij een reguliere werkgever uit te laten stromen.	Werkzoekenden voor wie een indicatie beschut werk is afgegeven
Persoonlijke ondersteuning of jobcoach	Om de belanghebbende zelfstandig zijn werkzaamheden uit te kunnen laten voeren, dan wel de werkgever de begeleiding van	Een persoon zoals bedoeld in artikel 10, eerste lid, dan wel artikel 10da van de PW, die algemeen geaccepteerde arbeid - waaronder begrepen gesubsidieerde arbeid - verricht

Voorziening	Doel	Doelgroep
	de belanghebbende op zich te kunnen laten nemen.	of gaat verrichten, dan wel met behoud van uitkering arbeid bij een werkgever verricht of gaat verrichten, die naar het oordeel van het college zodanige structurele functionele beperkingen heeft richting werk, waardoor hij deze werkzaamheden zonder deze ondersteuning niet kan verrichten.
Participatieplaats	Het activeren van de uitkeringsgerechtigde staat bij een participatieplaats centraal. De participatieplaats heeft geen directe arbeidstoeleiding tot doel.	Uitkeringsgerechtigden met geringe kans op de arbeidsmarkt, die vooralsnog niet direct bemiddelbaar zijn naar regulier werk.
Nazorg	Duurzame arbeidsinschakeling van een persoon die met behulp van een in deze beleidsregels genoemde voorziening is gestart met werkzaamheden bij een werkgever.	Zowel de persoon die door of met de inzet van een andere voorziening zoals genoemd in deze beleidsregels is gestart op een werkplek, als de werkgever van deze persoon.
<i>Voorzieningen ten behoeve van een werkgever</i>		
Loonkostensubsidie	Het bewerkstelligen van arbeidsinschakeling voor personen die behoren tot de doelgroep loonkostensubsidie en het compenseren van de werkgever voor de verminderde loonwaarde.	De (potentiële) werkgever van een persoon, van wie het college heeft vastgesteld dat hij behoort tot de doelgroep loonkostensubsidie, en die - met inzet van loonkostensubsidie - in dienst kan treden bij de werkgever, dan wel een al werkende persoon die in de periode van zes maanden voorafgaande aan de dienstbetrekking deelnam aan VSO-, PrO-, of Entree onderwijs
Stimuleringspremie	Het stimuleren van werkgevers om een persoon, behorend tot de doelgroep van de PW, met belemmeringen richting werk een regulier dienstverband aan te bieden.	De werkgever die een persoon, behorend tot de doelgroep van de PW, met belemmeringen richting werk een dienstbetrekking aanbiedt.
Flex-constructie, een variant op een uitzendconstructie waarbij de gemeente een deel van de kosten betaalt, in plaats van de inlener	Het stimuleren van werkgevers om een uitkeringsgerechtigde met belemmeringen richting werk een dienstverband aan te bieden.	Werkzoekenden met een afstand tot de arbeidsmarkt.
Werkplekaanpassingen	Wegnemen van belemmeringen die een werknemer met een structurele functionele beperking heeft om op de werkplek te kunnen functioneren.	De werkgever die een persoon met een structurele functionele beperking in dienst heeft dan wel in dienst wil nemen, voor wie inzet van een werkplekaanpassing noodzakelijk is om de

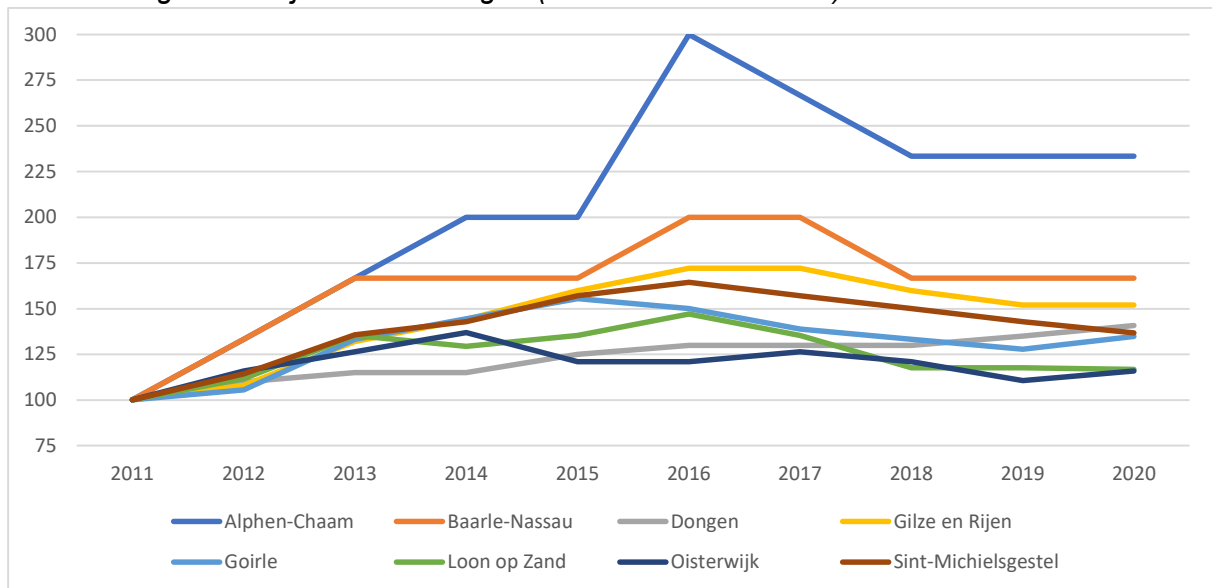
Voorziening	Doel	Doelgroep
		betreffende functie uit te kunnen voeren, alsook de werknemer die voor het uitvoeren van zijn werk afhankelijk is van een meeneembare voorziening.
<i>Overige voorzieningen</i>		
Onkostenvergoeding	Het wegnemen van financiële belemmeringen met betrekking tot het aanvaarden van arbeid, dan wel het deelnemen aan een re-integratievoorziening.	De belanghebbende die in verband met de arbeidsinschakeling of een re-integratievoorziening dan wel een inburgeringstraject, noodzakelijke kosten moet maken, welke niet anderszins voor vergoeding in aanmerking komen.
Kosten voor kinderopvang	Het wegnemen van belemmeringen voor inschakeling in het arbeidsproces, dan wel re-integratie, als gevolg van het ontbreken van passende opvang voor een of meer ten laste komende kinderen.	Ouders met ten laste komende kinderen tot 12 jaar, die een re-integratie- of inburgeringstraject volgen.

Bijlage 2: Ontwikkelingen gemeente Gilze en Rijen vergeleken

Aantal uitkeringen tot de AOW-leeftijd

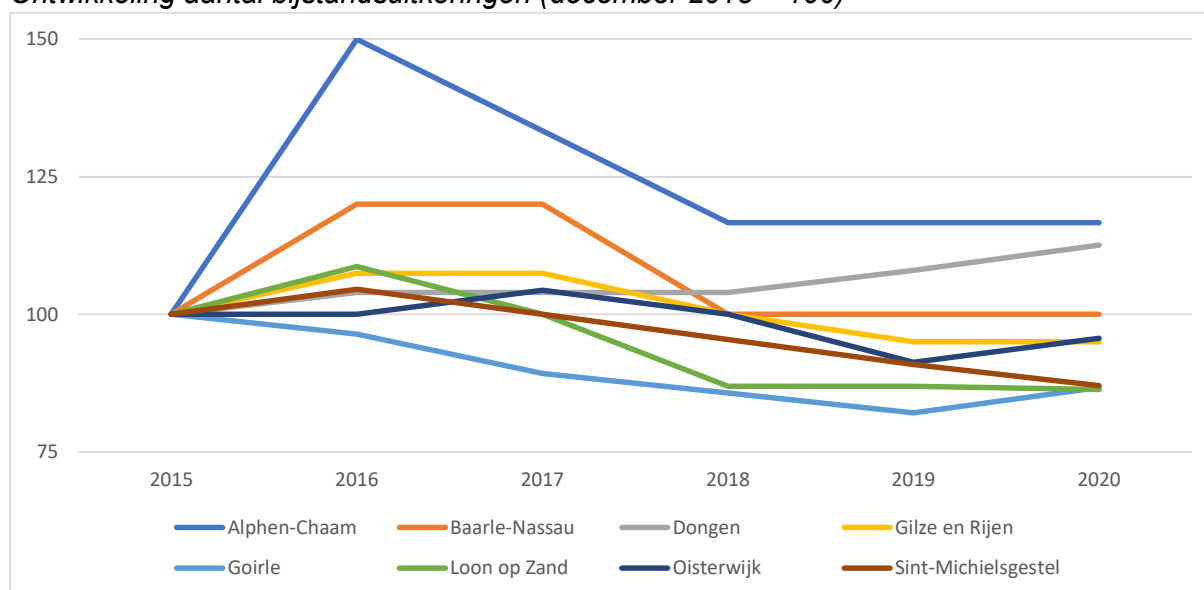
De ontwikkeling van het aantal bijstandsuitkeringen tussen 2011 en 2020 is procentueel gezien het meest ongunstig in Alphen-Chaam en Baarle-Nassau. Dan volgt Gilze en Rijen waar de ontwikkeling niet veel verschilt van de ontwikkeling in Sint Michielsgestel. In de gemeenten Oisterwijk, Goirle, Dongen en Loon op Zand is de ontwikkeling gunstiger dan in Gilze en Rijen.

Ontwikkeling aantal bijstandsuitkeringen (december 2011 = 100)

Wanneer gekeken wordt naar de ontwikkeling sinds december 2015 bestaat een wat ander beeld. Alphen-Chaam kent de ongunstigste ontwikkeling. Daarna volgen Dongen en Baarle-Nassau. Gilze en Rijen en Oisterwijk zitten in 2020 ongeveer op hetzelfde niveau. De ontwikkeling in Goirle, Loon op Zand en Sint-Michielsgestel is duidelijk gunstiger dan in de andere gemeenten.

Ontwikkeling aantal bijstandsuitkeringen (december 2015 = 100)

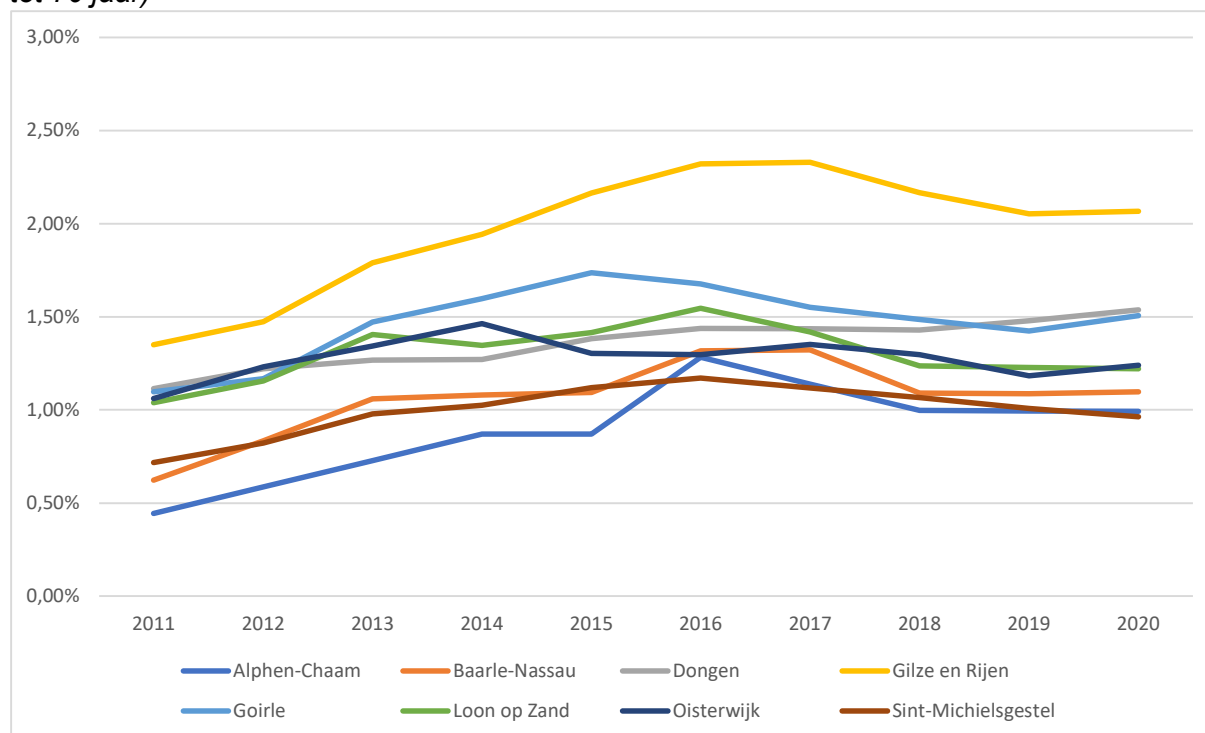

De laatste jaren is de ontwikkeling in Gilze en Rijen relatief gunstig. In de eerste zes maanden van 2020 lag het aantal bijstandsuitkeringen bijna 12 procent lager dan per eind december 2017. Daarmee is de ontwikkeling sinds december 2017 duidelijk gunstiger dan in Dongen, Goirle en Oisterwijk en vergelijkbaar met de ontwikkeling in Loon op Zand en Sint-Michielsgestel.

Bijstandsuitkeringen als % van de bevolking van 15 tot 70 jaar

Uit onderstaande figuur blijkt dat het aantal bijstandsuitkeringen als % van de bevolking van 15 tot 70 jaar (de bijstandsdichtheid) in Gilze en Rijen eind 2011 al het hoogste was van alle in beschouwing genomen gemeenten. Dat is de gehele periode zo gebleven, waarbij geldt dat het verschil met de andere gemeenten tot en met 2017 veelal is toegenomen. Na 2017 zijn de verschillen tussen Gilze en Rijen en de andere gemeenten veelal kleiner geworden. Dit geldt vooral voor het verschil met de gemeenten Dongen, Goirle en Oisterwijk.

Ontwikkeling bijstandsdichtheid (aantal bijstandsuitkeringen als % van de bevolking van 15 tot 70 jaar)

Instroompercentage bijstand

Het instroompercentage in de bijstand wijkt voor Gilze en Rijen niet structureel in ongunstige zin af van het instroompercentage van de andere gemeenten. Zo hebben Dongen, Loon op Zand en Oisterwijk in 2015 – 2017 hogere instroompercentages dan Gilze en Rijen. Goirle en Sint-Michielsgestel hebben lagere instroompercentage dan Gilze en Rijen.

	Instroom				Instroom% ¹⁾		
	2015	2016	2017		2015	2016	2017
Nederland	148.250	141.730	116.950		25,5	24,0	20,0
Alphen-Chaam	30	40	30		33,0	32,0	21,5
Baarle-Nassau	30	30	20		29,5	33,5	19,5
Dongen	140	130	100		34,0	30,0	24,0
Gilze en Rijen	180	180	150		30,5	28,0	22,5
Goirle	120	100	70		28,5	24,0	18,5
Loon op Zand	120	130	90		31,5	33,0	22,5
Oisterwijk	150	130	150		32,5	31,5	36,0
Sint-Michielsgestel	90	100	80		27,5	27,0	21,5

¹⁾ Instroom als % van aantal bijstandsontvangers aan begin van het jaar en de instroom gedurende het jaar.

Uitstroompercentage bijstand

Uit de onderstaande tabel blijkt dat tot en met 2017 Gilze en Rijen lagere uitstroompercentages kende dan de andere in de tabel opgenomen gemeenten. In 2015 heeft alleen Sint-Michielsgestel een lager uitstroompercentage dan Gilze en Rijen. In 2016 en 2017 is het alleen Alphen-Chaam dat een lager uitstroompercentage heeft dan Gilze en Rijen.

	Uitstroom				Uitstroom% ¹⁾		
	2015	2016	2017		2015	2016	2017
Nederland	125.960	119.950	118.120		21,5	20,5	20,5
Alphen-Chaam	30	20	20		27,0	16,0	11,5
Baarle-Nassau	20	20	30		22,0	18,5	27,5
Dongen	110	110	100		27,0	26,5	24,0
Gilze en Rijen	130	110	110		21,0	17,0	17,0
Goirle	100	110	80		24,5	25,5	20,0
Loon op Zand	100	100	90		27,5	24,5	23,5
Oisterwijk	140	110	90		31,0	25,5	20,0
Sint-Michielsgestel	70	80	70		19,5	21,0	21,0

¹⁾ Uitstroom als % van aantal bijstandsontvangers aan begin van het jaar en de instroom gedurende het jaar.

Uitstroompercentage naar werk bijstand

Ook wat betreft het uitstroompercentage naar werk steekt de gemeente Gilze en Rijen tot en met 2017 ongunstig af tegen de meeste andere gemeenten. Opvallend is dat Alphen-Chaam, Baarle-Nassau en Gilze en Rijen relatief lage uitstroompercentage naar werk kennen, uitgezonderd Alphen-Chaam in 2015.

	Uitstroom naar werk				% Uitstroom naar werk		
	2015	2016	2017		2015	2016	2017
Nederland	59.780	60.120	60.890		10,5	10,0	10,5
Alphen-Chaam	20	10	10		18,0	7,0	11,0
Baarle-Nassau	10	10	10		9,0	7,0	8,0
Dongen	60	60	50		13,5	13,5	13,0
Gilze en Rijen	60	50	60		10,5	8,0	9,5
Goirle	60	70	50		14,0	16,0	12,5
Loon op Zand	50	50	60		14,0	13,0	15,0
Oisterwijk	90	60	60		19,5	15,5	13,0
Sint-Michielsgestel	30	50	40		10,0	13,5	11,5

¹⁾ Uitstroom naar werk als % van aantal bijstandsontvangers aan begin van het jaar en de instroom gedurende het jaar.

Uit cijfers uit de eigen bijstandsregistratie van Gilze en Rijen blijkt ook dat in de jaren 2018 – 2020 de uitstroom uit de bijstand hoger is geweest dan de instroom exclusief Tozo. Dit is echt een verandering t.o.v. de jaren 2015 – 2017.

Plaatsingen in kader van ‘bundeling van middelen’

Ook blijkt uit cijfers van de arbeidsmarktregio (een vingeroefening) over de bundeling van middelen dat het aantal plaatsingen van inwoners van Gilze en Rijen als percentage van het aantal bijstandsgerechtigden in 2020 relatief hoog is geweest in vergelijking met de andere gemeenten in de arbeidsmarktregio. Dit geldt overigens ook voor de andere ABG-gemeenten Alphen-Chaam en Baarle Nassau.

Tussenconclusie

Het bijstandsniveau in Gilze en Rijen is structureel hoger dan in de twee andere ABG-gemeenten en een aantal vergelijkbare gemeenten in Brabant. Ook is de ontwikkeling van het bijstandsvolume tot en met 2017 in Gilze en Rijen ongunstiger geweest dan in de meeste andere gemeenten die in de vergelijking betrokken zijn. Het blijkt dat dit in 2015 – 2017 vooral het gevolg was van een relatief laag uitstroompercentage, totaal en naar werk. Na 2017 is de ontwikkeling van het bijstandsvolume in Gilze en Rijen wat minder ongunstig en is het verschil met een aantal gemeenten vermindert. Helaas ontbreken voor de jaren na 2017 de CBS-gegevens over instroom, uitstroom en uitstroom naar werk, waardoor er geen directe aanwijzingen zijn voor de mogelijke oorzaak voor de gunstigere ontwikkeling na 2017. Aannemelijk is dat de uitstroom uit de bijstand in Gilze en Rijen is toegenomen omdat daar vaak grotere verschillen tussen gemeenten bestaan dan bij de instroom in de bijstand. Uit cijfers van de arbeidsmarktregio over 2020 blijkt dat het aantal plaatsingen van inwoners uit de gemeente Gilze en Rijen in het kader van ‘bundeling middelen’ relatief hoog is.

Vershil tussen voorspeld en werkelijk bijstandsvolume

Het macro budget voor de gebundelde uitkeringen Participatiebudget (GUP) wordt over gemeenten verdeeld via een objectief verdeelmodel. Op basis van de rekentool 2021 Participatiewet is voor Gilze en Rijen en enkele vergelijkbare gemeenten in Noord-Brabant het voorspelde en werkelijke bijstandsvolume geïnventariseerd.

In Gilze en Rijen ligt het aantal uitkeringen in werkelijkheid 48 hoger dan door het objectieve verdeelmodel wordt voorspeld. Het verschil is 11%. Alleen in Goirle is de afwijking nog ongunstiger. In Loon op Zand en Oisterwijk is het werkelijke aantal uitkeringen lager dan voorspeld door het model. Overigens is voor Gilze en Rijen het verschil tussen het model voorspelde en het werkelijke aantal uitkeringen na 2017 steeds kleiner geworden. In 2018 was het verschil nog 18%.

Overigens blijkt uit de Rekentool 2021 Participatiewet dat het door het model voorspelde bijstandspercentage in Gilze en Rijen ruim hoger is dan in de andere gemeenten. In Gilze en Rijen is dit 3,8% van de huishoudens tot de AOW-leeftijd in de gemeente. Daarna volgen Dongen, Goirle en Loon op Zand met 2,9%. Oisterwijk en Sint-Michielsgestel kennen een nog lager percentage. Dit geeft dus aan dat het bijstandsniveau in Gilze en Rijen door objectieve factoren structureel hoger is dan in de andere in beschouwing genomen gemeenten.

Aantal huishoudens met bijstand, voorspeld en werkelijk, 2021

	Voorspeld	Werkelijk	Vershil	Vershil%
Dongen	290	305	-15	-4,9%
Gilze en Rijen	389	437	-48	-11,0%
Goirle	254	292	-38	-13,0%
Loon op Zand	261	257	4	1,6%
Oisterwijk	334	326	8	2,5%
Sint-Michielsgestel	235	256	-21	-8,2%

Dit kan (op grond van de variabelen in het objectieve verdeelmodel GUP) te maken hebben met twee soorten factoren:

- De huishoudenssamenstelling. Gilze en Rijen zou een hoger aandeel huishoudens kunnen hebben die op grond van hun kenmerken een hogere kans op bijstand hebben.
- Regionale factoren.

Dit zijn de punten die daarbij opvallen:

- Gilze en Rijen kent een hoger aandeel huishoudens (dan alle of vrijwel alle andere in beschouwing genomen gemeenten) met de volgende kenmerken die een relatief hoge kans op bijstand hebben:
 - o Eenouderhuishoudens
 - o Medicijngebruik uit vier of meer hoofdgroepen
 - o Huishoudens met een migratieachtergrond (vooral het verschil met Goirle, Oisterwijk en Sint-Michielsgestel is groot; het verschil is het kleinst met de gemeente Dongen)
 - o Huishoudens die in een corporatiewoning wonen. Het verschil met de andere gemeenten is naar verhouding aanzienlijk
 - o Huishoudens met stapeling van problematiek
- Bij de regionale kenmerken scoort Gilze en Rijen relatief ongunstig op het percentage huishoudens waarin werken 'niet de norm is'. Dit aandeel is ongeveer 2 tot 3 keer zo hoog als in de andere gemeenten. Het aandeel van deze huishoudens is echter op zich zeer klein.
- Bij de regionale kenmerken heeft Gilze en Rijen verder scores die niet of nauwelijks afwijken van die van de andere gemeenten.

Conclusie

De gemeente Gilze en Rijen heeft volgens het objectieve verdeelmodel voor de GUP structureel een hoger bijstandsvolume dan de benchmarkgemeenten. De factoren in het objectieve verdeelmodel wijzen erop dat dit vooral komt door een huishoudensamenstelling met hoge aandelen huishoudens die een relatief grote kans op bijstand hebben en door het feit dat Gilze en Rijen een hoger aandeel huishoudens kent waarin werken niet de norm is. Deze factoren maken dat het voorspelde bijstandsvolume in Gilze Rijen hoger is dan in de andere gemeenten.

Dit verklaart nog niet waarom het werkelijke aantal uitkeringen in Gilze en Rijen hoger ligt dan het voorspelde aantal. Het werkelijke aantal ligt in 2020 11% boven het voorspelde aantal. Maar ook dit verschil is de afgelopen jaren afgenomen.

Slotconclusie is dat het na 2017 best de goede kant op met de ontwikkelingen in het bijstandsbestand van de gemeente Gilze en Rijen.

Bijlage 3: Bruto-effectiviteit

Deze bijlage bevat soortgelijke tabellen als hoofdstuk 4, maar waarbij de periode na beëindiging na de voorziening die voor de bepaling van de bruto-effecten in beschouwing is genomen is beperkt tot 3 maanden.

Tabel B3.1 *Het vinden van een betaalde baan tijdens en tot 3 maanden na voorziening*

Voorziening	Tijdens voorziening	Na voorziening	Totaal	Aantal personen	Percentage
Begeleiding naar vrijwilligerswerk		<10	26	24	24%
Begeleiding naar werk		<10	117	92	61%
Begeleiding re- integratiemedewerker	121	19	140	103	26%
Faciliterende voorzieningen		<10	43	33	34%
Gesubsidieerd werk	28	0	28	25	69%
Groeituin	<10	<10	16	15	24%
Inburgering		<10	20	17	20%
Inloopsprekkuur	49	10	59	49	56%
Jobcoaching		<10	27	23	61%
Scholing		<10	17	14	35%
Sociale activering	23	12	35	30	28%
Werkervaring		<10	29	26	43%
Totaal*	267	24	291	216	33%
Geen voorziening			79	46	30%

Tabel B3.2 *Uitstroom uit de uitkering tijdens en tot 3 maanden na de voorziening*

Voorziening	Tijdens voorziening	Na voorziening	Totaal	Aantal personen	Percentage
Begeleiding naar vrijwilligerswerk	14	11	25	25	25%
Begeleiding naar werk	84	13	97	94	62%
Begeleiding re- integratiemedewerker	94	47	141	137	34%
Faciliterende voorzieningen		<10	33	32	33%
Gesubsidieerd werk	26	0	26	26	72%
Groeituin	<10	<10	15	14	23%
Inburgering		<10	19	19	22%
Inloopsprekkuur	30	13	43	42	48%
Jobcoaching		<10	21	21	55%
Scholing		<10	16	16	40%
Sociale activering	10	18	28	28	26%
Werkervaring		<10	24	23	38%
Totaal*	219	83	302	289	44%
Geen voorziening			135	128	84%

Bijlage 4: Analyses netto-effectiviteit

In dit onderzoeksrapport kijken we naar zowel bruto- als netto-effectiviteit. Als 35 procent van de deelnemers aan een voorziening is uitgestroomd uit de uitkering, dan is dat de bruto-effectiviteit van deze voorziening. Maar als 30 procent van deze groep ook zonder de voorziening was uitgestroomd, dan is de netto-effectiviteit $35 - 30 = 5$ procentpunten. Dit is het aandeel van de deelnemers dat *dankzij* deelname aan de voorziening uitstroomt.

In de praktijk is het lastig om de netto-effectiviteit van re-integratievoorzieningen te meten. Een experiment met een gerandomiseerde controlegroep is de meest betrouwbare methode hiervoor, maar is binnen de context van dit onderzoek niet mogelijk. Ook andere methoden waarbij gebruik wordt gemaakt van een betrouwbare niet-experimentele controlegroep zijn niet mogelijk, omdat de groep die helemaal geen re-integratievoorziening heeft gehad in Gilze en Rijen klein en selectief is. Wel kunnen we klanten met en zonder een bepaalde voorziening met elkaar vergelijken en daarbij controleren voor verschillen in achtergrondkenmerken tussen deze groepen (niveau 2 op de *Maryland Scientific Methods Scale*).

Hiervoor gebruiken we een duuranalyse, oftewel *survival analysis*. In een duuranalyse wordt de verwachte duur tot een bepaalde gebeurtenis (*time to event*) geanalyseerd. In dit geval gaat het dan om uitstroom uit de uitkering, het vinden van een baan of het zetten van een stapje op de participatieladder. Een duuranalyse houdt rekening met het moment waarop een re-integratievoorziening wordt ingezet. Het effect van een voorziening kan worden geschat door de *time to event* te vergelijken tussen bijstandsontvangers die wel een voorziening hebben gekregen en zij die deze voorziening niet hebben gehad én doordat er verschil zit in het moment waarop de voorziening wordt ingezet.

We gebruiken een *Cox proportional hazards model* om het effect van deelname van een voorziening te schatten. Daarbij controleren we voor de volgende kenmerken, die de *time to event* kunnen beïnvloeden:

- Geslacht
- Leeftijd
- Het hebben van een partner
- Het hebben van een of meer kinderen
- Migratieachtergrond
- (Oud) statushouder
- Opgenomen in doelgroepenregister
- Opleidingsniveau
- (Eerst bekende) trede op participatieladder
- Duur van de uitkering bij start van de observatieperiode

Tabel B4.1 geeft de gevonden coëfficiënten weer voor de regressie met het wel of niet krijgen van een re-integratievoorziening (m.u.v. begeleiding van een re-integratieconsulent en zorgtrajecten). De resultaten van de regressie met specifieke re-integratievoorzieningen zijn opgenomen in tabel B4.2.

Een positieve coëfficiënt betekent dat de variabele een positief effect heeft op de uitkomstvariabele, een negatieve coëfficiënt betekent dat de variabele een negatief effect heeft op de uitkomstvariabele. Als er een sterretje bij de coëfficiënt staat, betekent dit dat het

effect licht significant is. De kans dat de coëfficiënt niet 0 is, is dan 90 procent. Twee sterretjes betekenen dat het effect significant is. In dat geval, is deze kans 95 procent.

Zo zien we in tabel B4.1 dat het hebben van een re-integratievoorziening de kans op uitstroom vergroot, maar dat dit effect slechts licht significant is. De hoogte van de coëfficiënt geeft een indicatie van de effectgrootte: de kans op uitstroom is naar schatting $\exp(0,266) = 1,3$ keer zo groot als voor iemand met dezelfde kenmerken, maar zonder een aanvullende voorziening. De kans op een baan wordt door de inzet van een aanvullende re-integratievoorziening 1,66 keer zo hoog als voor iemand met dezelfde kenmerken, maar zonder een aanvullende voorziening.¹⁰

Verder zien we dat vrouwen een kleinere kans hebben om uit te stromen en een baan te vinden en dat de kans op uitstroom en het vinden van een baan kleiner wordt naarmate de leeftijd stijgt. En hoe hoger de trede op de participatieladder, hoe groter de kans op uitstroom of een baan is.

Vanwege de beperkingen van de data (o.a. vanwege lage aantallen en gegevens die niet voor iedereen bekend zijn, zoals het opleidingsniveau en de trede op de participatieladder) en het feit dat er geen betrouwbare controlegroep kan worden gebruikt, is het belangrijk om deze resultaten met de nodige voorzichtigheid te interpreteren.

¹⁰ Alle gepresenteerde netto effecten zijn indicatief en moeten met de nodige voorzichtigheid worden geïnterpreteerd. Dit geldt vooral voor het effect op de kans dat een baan wordt gevonden. In een aantal gevallen lijkt bijvoorbeeld de voorziening 'Begeleiding naar werk' te zijn ingezet op het moment dat iemand een baan had gevonden. Dus dan heeft deze voorziening geen effect gehad op het baan vinden, maar is een gevolg van het baan vinden. Daarom onze aanbeveling om in de registratie van de inzet van voorzieningen beter onderscheid te maken tussen voorzieningen die worden ingezet om mensen toe te leiden naar een baan en voorzieningen die worden ingezet op het moment dat een baan wordt/is gevonden (bijvoorbeeld loonkostensubsidie, jobcoaching, kinderopvang, etc.).

Tabel B4.1 Regressiecoëfficiënten Cox model, wel/niet een re-integratievoorziening

	uitstroom	baan	participatieladder
re-integratievoorziening	0.266* (1.70)	0.512** (3.38)	1.179** (4.86)
vrouw	-0.353** (-2.31)	-0.358** (-2.42)	-0.0522 (-0.23)
leeftijd	-0.0289** (-5.51)	-0.0195** (-3.89)	-0.0250** (-3.53)
partner	0.206 (1.06)	-0.130 (-0.69)	-0.751** (-2.27)
kind	-0.297* (-1.69)	0.282* (1.65)	-0.0510 (-0.21)
opleidingsniveau: middelbaar	-0.0235 (-0.16)	0.258* (1.85)	0.190 (0.87)
opleidingsniveau: hoog	-0.0851 (-0.35)	-0.0721 (-0.31)	-0.0240 (-0.07)
migratieachtergrond	0.0743 (0.48)	0.0931 (0.60)	0.424* (1.80)
(oud) statushouder	-0.420* (-1.70)	-0.0788 (-0.30)	0.614** (1.97)
doelgroepregister	-0.168 (-0.68)	0.0291 (0.14)	0.121 (0.40)
trede participatieladder: 2	-0.319 (-1.16)	0.303 (0.82)	21.90** (34.77)
trede participatieladder: 3	-0.0682 (-0.23)	0.775** (2.04)	24.04** (45.48)
trede participatieladder: 4	0.683** (2.56)	2.028** (5.61)	24.45** (47.00)
trede participatieladder: 5	1.583** (6.07)	3.047** (8.33)	24.50** (47.68)
trede participatieladder: 6	2.232** (2.37)	3.437** (6.67)	27.02 (.)
duur uitkering bij start observatieperiode	-0.009** (-2.61)	-0.002 (-0.83)	0.003 (1.00)
jaar: 2018	0.506** (2.10)	0.249 (1.33)	0.536* (1.69)
jaar: 2019	0.676** (2.69)	0.763** (3.49)	1.198** (3.41)
jaar: 2020	0.901** (3.26)	0.0685 (0.21)	1.406** (3.73)
N	17482	14887	14169

Toelichting: Een positieve coëfficiënt betekent dat de variabele een positief effect heeft op de uitkomstvariabele, een negatieve coëfficiënt betekent dat de variabele een negatief effect heeft op de uitkomstvariabele. De sterretjes geven de significantie van het effect aan: ** 0,05 (significant), * 0,1 (licht significant). Zo zien we dat het hebben van een re-integratievoorziening de kans op uitstroom vergroot, maar dat dit effect licht significant is. Deze kans is naar schatting $\exp(0,266) = 1,3$ keer zo groot als voor iemand met dezelfde kenmerken zonder een aanvullende voorziening. De inzet van een aanvullende re-integratievoorziening vergroot significant de kans op het vinden van een baan. Deze kans is naar schatting $\exp(0,512) = 1,66$ keer zo groot als voor iemand met dezelfde kenmerken zonder aanvullende re-integratievoorziening.

Tabel B4.2 geeft de uitkomsten waarin de aanvullende voorzieningen met elkaar worden vergeleken. De resultaten zijn samengevat in de tabel in de hoofdtekst van het rapport.

Ook hier komt naar voren dat vrouwen een kleinere kans hebben om uit te stromen en een baan te vinden en dat de kans op uitstroom en het vinden van een baan kleiner wordt naarmate de leeftijd stijgt. En hoe hoger de trede op de participatieladder, hoe groter de kans op uitstroom of een baan is.

Tabel B4.2 Regressiecoëfficiënten Cox model, specifieke voorzieningen

	<i>uitstroom</i>	<i>baan</i>	<i>participatieladder</i>
<i>begeleiding naar werk</i>	0.812** (3.76)	1.889** (9.19)	-0.127 (-0.43)
<i>begeleiding naar vrijwilligerswerk</i>	-0.233 (-0.83)	-0.370 (-1.39)	0.363 (1.27)
<i>faciliterende voorzieningen</i>	0.257 (1.12)	0.738** (3.40)	-0.122 (-0.39)
<i>groeituin</i>	-0.355 (-1.30)	-0.465* (-1.69)	0.482 (1.32)
<i>inburgering</i>	0.158 (0.48)	-0.0323 (-0.11)	1.522** (3.69)
<i>inloopsprekkuur</i>	0.404** (2.00)	0.407** (2.25)	-0.201 (-0.66)
<i>scholing</i>	0.604** (2.00)	-0.644 (-1.18)	0.960** (2.39)
<i>sociale activering</i>	-0.0603 (-0.29)	0.130 (0.65)	0.992** (3.36)
<i>werkervaring</i>	0.276 (1.15)	0.175 (0.70)	-0.354 (-0.83)
<i>vrouw</i>	-0.372** (-2.30)	-0.341** (-2.12)	0.0261 (0.11)
<i>leeftijd</i>	-0.0293** (-5.56)	-0.0190** (-3.78)	-0.0265** (-3.37)
<i>partner</i>	0.223 (1.12)	-0.0206 (-0.11)	-0.513 (-1.52)
<i>kind</i>	-0.462** (-2.54)	0.143 (0.81)	-0.125 (-0.50)
<i>opleidingsniveau: middelbaar</i>	-0.0698 (-0.45)	0.210 (1.35)	0.200 (0.84)
<i>opleidingsniveau: hoog</i>	-0.278 (-1.06)	-0.242 (-0.89)	0.230 (0.61)
<i>migratieachtergrond</i>	0.0329 (0.21)	0.180 (1.14)	0.287 (1.09)
<i>(oud) statushouder</i>	-0.629** (-2.21)	-0.387 (-1.17)	0.601* (1.83)
<i>doelgroepregister</i>	-0.228 (-0.89)	-0.181 (-0.65)	-0.0459 (-0.13)
<i>trede participatieladder: 2</i>	-0.270 (-1.00)	0.388 (1.05)	22.03** (32.71)
<i>trede participatieladder: 3</i>	-0.0231 (-0.08)	0.815** (2.09)	24.24** (42.16)
<i>trede participatieladder: 4</i>	0.599** (2.26)	1.975** (5.26)	24.85** (44.43)
<i>trede participatieladder: 5</i>	1.237** (4.41)	2.628** (6.76)	25.34** (47.15)
<i>trede participatieladder: 6</i>	1.643* (1.66)	2.898** (4.34)	27.62 (.)
<i>duur uitkering bij start observatieperiode</i>	-0.00911** (-2.72)	-0.00376 (-1.29)	0.00348 (1.19)
<i>jaar: 2018</i>	0.468* (1.95)	0.130 (0.63)	0.718** (2.26)
<i>jaar: 2019</i>	0.538** (2.11)	0.438* (1.72)	1.434** (3.83)
<i>jaar: 2020</i>	0.746**	-0.244	1.636**

	<i>uitstroom</i>	<i>baan</i>	<i>participatieladder</i>
	(2.63)	(-0.70)	(4.06)
<i>N</i>	17482	14887	14169

*Toelichting: Een positieve coëfficiënt betekent dat de variabele een positief effect heeft op de uitkomstvariabele, een negatieve coëfficiënt betekent dat de variabele een negatief effect heeft op de uitkomstvariabele. De sterretjes geven de significantie van het effect aan: ** 0,05 (significant), * 0,1 (licht significant).*

Bijlage 5: Kosten re-integratie gemeente Gilze en Rijen

Kosten re-integratie

Onderstaande tabel geeft voor de jaren 2017 – 2020 de kosten van re-integratie weer. Deze kosten zijn gesplitst in de toerekening van ambtelijke inzet aan de gemeente Gilze en Rijen, de kosten van inhuur boven de vaste formatie en de overige kosten. Dit laatste betreft onder andere vergoedingen aan externe partijen voor de uitvoering van re-integratieactiviteiten.

Kosten	2017	2018	2019	2020
1. toerekening ambtelijke inzet	336.243	431.149	447.118	465.193
2. inhuur bovenop vaste formatie	137.868	178.365	246.652	198.558
3. overige uitgaven	288.796	267.493	364.924	294.253
totaal	762.906	877.007	1.058.694	958.004

We zien dat de kosten vanaf 2017 tot en met 2019 zijn toegenomen van ruim 760.000 euro naar ruim 1,05 miljoen euro in 2019. In 2020 zijn de kosten ongeveer 100.000 euro lager dan in 2019, voornamelijk door lagere kosten van inhuur en lager overige uitgaven.

Toerekening ambtelijke inzet

De toerekening van ambtelijke inzet vindt plaats op basis van een vaste verdeelsleutel tussen de drie ABG-gemeenten. Deze vaste verdeelsleutel is in 2016 vastgesteld. In de ambtelijke inzet zijn de kosten van het management van sociaal domein (hoofd) en het team re-integratie en participatie (teamleider) en staffuncties niet opgenomen. De reden hiervoor is dat deze kosten onderdeel zijn van het programma overhead (sinds enkele jaren moeten de overheadkosten volgens het BBV worden verantwoord op een apart programma). Het gaat dus met andere woorden alleen om de directe kosten van de uitvoering. In 2020 ging het om 6 fte.

Inhuur boven de vaste formatie

De kosten voor inhuur boven de vaste formatie zijn tussen 2017 en 2019 toegenomen. In 2020 is weer sprake van een afname. De inhuur betreft deels de twee consultants die op de groeituin werkzaam zijn: 83.000 euro in 2017 oplopend naar 115.000 euro in 2020. De rest van de inhuurkosten betreft inhuur op de functie van re-integratieconsulent.

Overige uitgaven re-integratie

De overige uitgaven voor re-integratie zijn tussen 2017 en 2019 toegenomen. In 2020 is sprake van een afname ten opzichte van 2019. Dit laatste zal ongetwijfeld te maken hebben met de Coronacrisis.

De overige uitgaven bestaan uit diverse posten:

- Kosten voor de inschakeling van externe partijen bij de re-integratie van inwoners van Gilze en Rijen. Deze kosten zijn deels gespecificeerd in Key2finance en deels in Suite.
- Bijdragen van de gemeente Gilze en Rijen aan regionale samenwerking op het gebied van jeugd, re-integratie van ex-gedetineerden (door de gemeente Tilburg), de regionale bundeling middelen in het kader van het WSP, etc.
- Overige kosten, niet zijnde kosten voor personeel, van de groeituin;
- Daarnaast zijn er ook (beperkte) opbrengsten.

Onderstaande tabel geeft een eerste globale schets van de orde van grootte van deze kosten.

Soort overige kosten	2017	2018	2019	2020
Kosten voor derden voor re-integratie (Key2fin)	96.612	34.358	28.374	32.434
Kosten voor derden voor re-integratie (Suite)	198.261	228.864	314.691	221.441
Bijdragen aan samenwerking in de regio	15.297	0	31.976	39.198
Overige kosten groeituin	18.822	6.738	8.854	3.606
Opbrengsten	-40.196	-2.468	-18.971	-2.425
totaal	288.796	267.492	364.924	294.254

Kosten voor de inschakeling van derden voor re-integratie wordt deels gespecificeerd (naar activiteit/omschrijving en crediteur) in Key2finance en deels in de Suite.

We gaan nu één voor één de diverse soorten overige kosten behandelen om een beeld te krijgen van de kosten die zijn gemaakt.

Kosten derden voor re-integratie met specificatie in Key2fin

Zijn dit vooral de meer algemene kosten die niet te koppelen zijn aan individuele klanten. Dit lijkt zeker vanaf 2018 zo te zijn.

De in Key2finance gespecificeerde kosten bestaan in 2017 vooral uit:

- Kosten voor beschut werk via 18K (bijna 47.000 euro, in latere jaren gespecificeerd in Suite)
- Veel kleine kosten gerelateerd aan Talent2Work bij externe partijen, bijvoorbeeld in totaal 8.500 euro aan kosten advertenties, maar ook kosten voor lunches, versnaperingen, etc. In totaal circa 22.500 euro.
- Kosten website re-integratie (7.500 euro)
- Kosten presentiegelden cliëntenraad (5.300 euro)
- Arbeidsdiagnostische onderzoeken door de Diamant Groep (4.400 euro)
- PEP IT scholingspakket bij Connect IT Zuid (3.000 euro)

En in 2018:

- Kosten website re-integratie (7.500 euro)
- Presentiegelden cliëntenraad (circa 6.600 euro)
- Kosten voor leerlingen aan Praktijkschool Breda (5.000 euro)
- Kleine kostenposten van T2W (circa 5.000 euro)
- Kosten Talent 2 Move door een Atletiekvereniging (bijna 3.000 euro)
- Een participatietraject bij Broodje Aap en Linke Soep (circa 3.000 euro)
- Inzet sportcoach van de gemeente Gilze en Rijen (circa 2.500 euro)

2019:

- Bijdrage project jeugdwerkloosheid aan Stichting Midpoint Brabant (bijna 8.400 euro)
- Kleine kostenposten T2W (circa 5.300 euro)
- Kosten cliëntenraad (circa 4.200 euro)
- Huur hal voor de werkstraat van de gemeente Gilze en Rijen (circa 4.800 euro)
- Inzet sportcoach gemeente Gilze en Rijen (circa 3.800 euro).
- Kosten website re-integratie (7.500 euro)
- Correctie voor dubbel betaalde factuur Praktijkschool Breda (minus 5.000 euro, deze heeft waarschijnlijk betrekking op de kosten die in 2018 zijn geboekt)

2020:

- Ondersteuning T2W door een externe partij (circa 14.000 euro)
- Kosten website re-integratie (7.500 euro)
- Kosten cliëntenraad (4.500 euro)
- Huur hal voor de werkstraat (circa 2.500 euro)
- Inzet sportcoach (circa 1.900 euro)
- Kleine kosten voor T2W (circa 700 euro)

We zien in 2020 dus veel lagere kleine kosten ten behoeve van T2W. Dit heeft vrijwel zeker te maken met de Coronacrisis.

Kosten derden voor re-integratie met specificatie in de Suite

Deze kosten zijn zowel te specificeren naar soort kosten als naar de partij aan wie de vergoedingen zijn verstrekt.

Onderstaande tabel geeft een weergave naar soort kosten, c.q. soort re-integratieactiviteit. De totalen sluiten niet helemaal precies aan op de genoemde totalen in de voorgaande tabel.

De kosten voor derden (hierna: externe kosten) zijn in de loop van de jaren steeds meer gaan bestaan uit kosten voor de begeleiding van het plan van aanpak door derden. Het gaat bijvoorbeeld om de begeleiding van mensen die zijn geplaatst in beschut werk in het kader van de Participatiewet (18K) en de begeleiding van mensen die zijn geplaatst in een garantiebanaan. Ook betreft het begeleiding van mensen op een participatieplaats of in sociale activering. Het aandeel in de totale kosten aan derden is opgelopen van iets meer dan 50% in 2017 naar 77% in 2020.

Type kosten / activiteit	2017	2018	2019	2020
Kosten begeleiding plan van aanpak derden	88.945	123.834	232.173	179.001
Onkostenvergoeding	45.425	39.471	35.801	16.359
Kosten scholing	15.619	22.598	19.545	5.747
Kosten diagnose/onderzoek	4.837	16.871	27.021	25.192
Kosten kinderopvang	1.347	9.789	12.215	4.923
Kosten niet-wettelijke loonkostensubsidie	12.197	12.703	0	0
Overige	1.080	2.216	3.153	606
Totaal	169.450	227.482	329.908	231.828

Een volgende post betreft de onkostenvergoedingen. Het aandeel van deze kosten in het totaal is afgenomen van 27% in 2017 naar 7% in 2020.

De kosten voor scholing variëren zo tussen de 15.000 en 25.000 euro per jaar. In 2020 zijn de kosten voor scholing, waarschijnlijk onder invloed van de bekende crisis, afgenomen tot nog geen 6.000 euro.

De kosten voor diagnose/onderzoek zijn de afgelopen jaren juist toegenomen van nog geen 5.000 euro in 2017 naar ongeveer 25.000 euro in 2020. Het aandeel steeg van 3% naar 11% van de totale externe kosten.

De externe kosten bestaan verder uit kosten voor kinderopvang, de kosten voor niet-wettelijke loonkostensubsidies en overige kosten.

We geven nu per type kosten / activiteit, op grond van de financiële overzichten, de belangrijkste partners van de gemeente Gilze en Rijen weer.

Begeleiding plan van aanpak derden:

- Diamant Groep
- 18K
- Match and Work
- Talentrix
- Stichting buitengewoon leren en werken (Prins Heerlijk)

Meer dan driekwart van de kosten van begeleiding door derden is gemaakt bij deze 5 organisaties.

Onkostenvergoeding:

- Wordt grotendeels (voor bijna 90%) aan de klanten uitbetaald.

Kosten scholing:

- Deze kosten liggen heel verspreid over organisaties. Vaak eenmalige trainingen of cursussen.

Diagnose/onderzoek:

- Diamant Groep
- Loonwaardespecialisten/IRebel
- Stichting SAP

Bijna 95% van de kosten voor diagnose en/of onderzoek worden door de gemeente gemaakt bij deze drie organisaties.

Kosten kinderopvang:

- Wordt grotendeels aan de klanten zelf uitbetaald (voor meer dan 70%)
- Humankind

Bijdragen gemeente Gilze en Rijen aan samenwerking in de regio

Het gaat hier om de bijdrage van de gemeente Gilze en Rijen aan de re-integratie van ex-gedetineerden. Deze bijdrage wordt betaald aan de gemeente Tilburg. Het bedrag dat opgenomen staat in 2019 (32.000 euro) heeft betrekking op de jaren 2018 en 2019 (13.000 euro voor het jaar 2018 en 19.000 euro voor het jaar 2019).

In 2020 gaat het om een bedrag van circa 22.000 euro voor de werkzaamheden ten behoeve van de re-integratie van ex-gedetineerden en om bijna 4.500 euro aan bijdrage aan de bundeling van middelen in de regio. En om een bijdrage van 13.000 euro aan Midpoint Brabant voor het project 'Leren en Werken MB 2020'.

Overige kosten groeituin

Dit zijn de niet-personele kosten voor de groeituin. Het betreft vooral kosten voor tuindersbenodigdheden, energie en water.

Opbrengsten

De opbrengsten hebben zich vooral in 2017 en 2019 voorgedaan. Het betreft vooral ontvangsten van debiteuren en in veel mindere mate opbrengsten uit de dienstencheques WZSW. In 2019 gaat het vooral ook om een administratieve correctieboeking.

Samenvatting kosten naar type voorziening

De eerste twee voorzieningen zijn de voorzieningen van de gemeente Gilze en Rijen zelf: de begeleiding door re-integratieconsulenten (zowel vaste formatie als inhuur boven de formatie) en de groeituin.

Type voorziening	2017	2018	2019	2020
Begeleiding re-integratieconsulent ABG	390.836	509.981	583.161	548.339
De groeituin	102.097	106.271	119.463	119.018
Begeleiding door derden (extern)	174.205	123.834	232.173	179.001
Onkostenvergoeding	45.425	39.471	35.801	16.359
Scholing - extern	15.619	22.598	19.545	5.747
Diagnose/onderzoek - extern	4.837	16.871	27.021	25.192
Kinderopvang	1.347	9.789	12.215	4.923
Niet-wettelijke loonkostensubsidie	12.197	12.703	0	0
Overige	1.080	2.216	3.153	606
Algemene kosten (438900)	50.023	34.358	28.374	32.434
Regionale samenwerking	15.297	0	31.976	39.216
Totaal	812.963	878.092	1.092.882	970.835

- 2) In 2017 is een bedrag van bijna 47.000 euro dat was geboekt op kostenplaats 438900 en kosten voor beschut werk betreft in deze tabel opgenomen onder begeleiding door derden (extern) en niet bij de algemene kosten (438900).

De begeleiding door derden (externen) van inwoners is de derde voorziening. Hiervoor worden dus verschillende partijen ingeschakeld, zie hierboven.

Kosten wettelijke loonkostensubsidies

Dit betreft de kosten voor loonkostensubsidies ten behoeve van inwoners die zijn geplaatst in beschut werk of een banenafsprakbaan (garantiebaan). De loonkostensubsidie komt bovenop de kosten voor de eventuele begeleiding door derden. De loonkosten worden vanuit de gebundelde uitkering Participatiewet betaald.

Type voorziening	2017	2018	2019	2020
Loonkostensubsidie wettelijk	48.757	107.531	143.634	192.714
Totaal	48.757	107.531	143.634	192.714

Inburgering

Daarnaast wordt de re-integratie van statushouders (deels) betaald vanuit inburgering. Dit betreft bijvoorbeeld de kosten voor een re-integratieconsulent die specifiek wordt ingezet voor statushouders. De kosten zijn circa 75.000 euro op jaarbasis.

Kosteneffectiviteit

Voor alle voorzieningen tezamen

De **totale kosten** in de periode 2017 – 2020 zijn circa 3,9 miljoen euro.

De kosten voor de wettelijke loonkostensubsidies hebben we daarbij niet meegenomen. Deze kosten gaan immers pas lopen op het moment dat iemand wordt geplaatst op een baan met LKS en zijn bedoeld om het verschil tussen de loonkosten op minimumloonniveau en de loonwaarde van de werknemer te overbruggen.

Wel hebben we voor 2 jaar de kosten van één re-integratieconsulent voor inburgeraars/statushouders meegenomen in deze totale kosten voor re-integratie.

De indirecte kosten (leiding, staf en andere overhead) zijn niet meegenomen in deze kosten.

Voor deze 3,9 miljoen euro zijn in de periode 2017 – 2020 ongeveer 1.650 keer een re-integratievoorziening ingezet. Dit levert **gemiddelde kosten per inzet van een voorziening** op van bijna 2.400 euro.

Veel mensen hebben meer dan één voorziening gehad. Het aantal personen waarover het gaat ligt rond op iets meer dan 660. De **gemiddelde kosten per bereikte persoon** zijn daarmee bijna 5.900 euro.

De ingezette voorzieningen blijken in bepaalde mate het beoogde resultaat te realiseren, te weten:

- Het heeft voor 247 personen geleid tot het vinden van één of meer betaalde baan
- Het heeft voor 319 personen geleid tot minimaal één uitstroom uit de uitkering
- Het heeft 222 keer geleid tot een opwaartse beweging op de participatieladder
- Het heeft 438 keer geleid tot minstens één van bovenstaande resultaten

Dit leidt tot de volgende **kosten per bruto effectieve toepassing** van voorzieningen:

Kosten per persoon:	Euro
die één of meer betaalde baan vindt	15.800
die één of meer keer uitstroomt uit de uitkering	12.200
die één of meer keer opwaarts beweegt participatieladder	17.600
waarvoor één van deze resultaten is bereikt	8.900

Samenvatting voor alle re-integratievoorzieningen tezamen:

Kosten per:	Euro
Toepassing voorziening	2.400
Persoon met voorzieningen	5.900
Bruto effectieve toepassing – betaalde baan	15.800
Bruto effectieve toepassing – uitstroom uitkering	12.200
Bruto effectieve toepassing – stijging participatieladder	17.600
Bruto effectieve toepassing – ten minste één resultaat	8.900

Omdat de netto effectiviteit van voorzieningen alleen ten opzichte van elkaar en indicatief kan worden bepaald, is afgezien van een berekening van de kosten per netto effectieve toepassing van voorzieningen.

Per type voorziening

Dezelfde soort cijfers als hierboven voor het totaal aan voorzieningen zijn ook per type voorziening samengesteld. De toerekening is niet helemaal zuiver omdat er niet altijd een perfecte aansluiting te maken is tussen de toepassingen van de voorzieningen en de kosten die daar bij horen. De onderstaande tabel moet dan ook als indicatief worden gezien. Een nog nauwkeurigere meting vraagt een verdere verdiepingsslag die binnen de kaders van dit onderzoek niet mogelijk was.

Bij begeleiding door een re-integratieconsulent zijn de volgende typen voorzieningen (gehanteerd in de hoofdstukken 3, 4 en 5 van dit rapport) meegenomen: begeleiding door re-integratiemedewerker, begeleiding naar werk, begeleiding naar vrijwilligerswerk, inburgering,

inloopspreekuur, jobcoaching, nazorg en tegenprestatie. Dit zijn allemaal voorzieningen die vrijwel altijd worden uitgevoerd door eigen of ingehuurd personeel van de ABG-organisatie.

Bij begeleiding door derden zijn meegenomen: gesubsidieerd werk, werkervaring en sociale activering.

De totaalregel geeft de gemiddelde kosten per toepassing en per bruto effectieve toepassing voor alle voorzieningen gezamenlijk weer (zie ook hierboven). Dit geeft een goede indicatie omdat hier elk bruto effect één keer is meegerekend.

Omdat mensen meer dan één voorziening kunnen hebben gehad, wordt een eventueel bereikt bruto effect bij de verschillende voorzieningen meegenomen waardoor sprake is van dubbeltellingen. Hierdoor worden de gemiddelde kosten per bruto effectieve toepassing bij de verschillende voorzieningen te laag ingeschat. Het geeft echter wel een indicatie van onderlinge verhoudingen van de gemiddelde kosten van de verschillende voorzieningen.

Bij de kosten per toepassing in de tweede kolom speelt dit niet. De kosten per toepassing geeft dus een redelijk zuiver beeld van de kosten per voorziening.

Gemiddelde kosten per:					
	Toepassing	B-baan	B-uitstroom	B-pladder	B-één
Totaal	2.400	15.800	12.200	17.600	8.900
Begeleiding re-integratieconsulent	2.200	5.500	4.900	5.900	3.300
Groeituin	6.300	21.300	22.300	12.400	8.900
Begeleiding door derden (extern)	3.100	6.800	6.600	6.800	4.500
Kinderopvang/onkostenvergoeding	1.600	3.800	3.800	3.200	2.200
Scholing	1.600	3.700	3.000	3.300	2.200
Zorg / hulpverl					
Diagnose/Onderzoek	900	4.300	3.100	3.200	1.800

Toelichting:

B-baan= betaalde baan gevonden tijdens of na voorziening; B-uitstroom: uitgestroomd uit uitkering tijdens of na voorziening; B-pladder: gestegen op participatieladder tijdens of na de voorziening; B-één: minimaal één van de drie voorgaande bruto effecten is opgetreden tijdens of na de voorziening.

De groeituin en de begeleiding door derden zijn relatief dure voorzieningen. Dit geldt vooral voor de groeituin. Dit geldt voor de gemiddelde kosten per toepassing van de voorziening, maar ook per bruto effectieve toepassing van de voorziening. De groeituin heeft echter ook andere effecten: klanten die geen stappen maken hebben wel een zinvolle dagbesteding en er wordt voedsel voor de voedselbank verbouwd. Verder kan deelname aan de groeituin leiden tot besparingen op andere maatschappelijke kosten (zorg, bestrijding vandalisme en criminaliteit, etc.). Of dit ook voor de groeituin zo is, kan binnen dit onderzoek niet worden vastgesteld.

De begeleiding door een re-integratiemedewerker kost ongeveer 2.200 euro per casus. De gemiddelde kosten per bruto effectieve toepassing varieert van 4.900 euro (per uitstromer uit de uitkering) tot 5.900 euro (per opwaartse beweging op de werkladder).

Diagnose/onderzoek is relatief goedkoop per toepassing van de voorziening. Maar omdat deze voorziening op zichzelf een relatief lage bruto effectiviteit kent, zijn de kosten per bruto

effectieve toepassing vergelijkbaar met die voor kinderopvang/onkostenvergoeding en scholing.